

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLÜSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR • KVINNAN • OCH • HEMMET •

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **27**

DEN 8 JULI 1923

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

**Sveriges blivande
kronprinsessa.**

*Kronprinsens trolovade, prin-
sessan Louise av Battenberg
Efter en tavla av
Fülöp László.*

TILLÄT en svensk den under nuvarande förhållanden kanske ej alltför djärva dristigheten att öppna korrespondens med en ung dam vars existens tills helt nyligen var oss lika förborgad som åtskilliga andra charmanta representanter för merry old England. Edert beslut att knyta Hymens band med vår tronföljare gläder oss uppriktigt desto mer som vi nästan trots det existerade en tyst överenskommelse mellan de kvinnliga medlemmarna av Eder kungliga familj att inte gifta sig utom landets gränser utan i stolt självförtröstan på att Albions folk var sig självt nog ge sin hand åt någon ädel lord helst med många krigsmedaljer på sitt kakhiklädda bröst.

Eder avsikt att emigrera är oss därför en angenäm överraskning och aldrig har en söndag funnit oss så litet sysslolösa som den förra, ty hela vår dag var upptagen med att läsa Svenska Dagbladet och resonera om Er. Jag tror mig inte säga för mycket då jag försäkrar att det råder en sällsynt enstämmighet i den sympati varmed Edert namn hälsats. Det för våra hjärtan dyrbara minnet av kronprinsessan Margaretas ädla personlighet gör att vi med de bästa förhoppningar motse en ny furstinna från det land som inte endast fostrat allt det förfinade vilket ligger i ordet gentleman utan också allt det andligen förnämliga som inbegripes i ordet lady. Nu är det inte vår mening att tynga ner Er under bördan av våra förväntningar. Tvärtom tror jag man kan göra det steg Ni tager lättare genom försäkran att enligt gammal erfarenhet är det icke alls svårt för en furstinna att ta svenskens hjärta. Hon behöver egentligen knappast mer än vara enkel och okonstlad och i besittning av den hjärtegodhet som inbegripes i ordet rar. Småle mot Sverige och hela nationen skall stråla av hänryckning så demokratisk den än är. Därmed vare det mig långt fjärran att söka uppmuntra till något så förkastligt som hyckleri. Det är desto mindre tillrådligt som man här en viss aning om att populariteten fås säkrare ju mindre som märkes

Pristagarinnan i Iduns Husflitstävlan, fru Gerda Söderlund, vid sitt linneskåp. (Se vidare sid. 637.)

av avsikten att nå den. Men som sagt svensken är i grund och botten en mycket

Kontoristernas eget nummer

blir det Idunnummer, som utkommer nästa vecka samma dag, som den första svenska kontoristkongressen öppnas i Göteborg. Det inte bara handlar om kvinnliga kontorister — och litet om de manliga också — det skrives även till stor del av kontorsfolk, och hela numret redigeras av Stockholms Kvinnliga Kontorist- och Expeditförening. Redaktörsnamnet borgar för att kårens kvinnliga intressen och önskemål skola framföras och diskuteras på det vederhäftigaste sätt. De glimtar, Iduns ordinarie, för veckan avsatta redaktion redan fått se av numret, ha väckt respekt för våra nya kolleger. Pennor, som i vardagslag forma torra siffror eller stenogram, skriva här lustiga kåserier och lekande rim. Det blir visst både behagligt skal och saftig kärna i det kvinnliga kontorsfolkets Idunnummer.

hygglig människa och det finns ofantliga vidder att erövra, nya oplöjda områden desslikes, fält som kanske synas svårare att beträda än att öppna en basar, men där en kvinnas klokhet och fina takt gör vägen framkomlig. Folket väntar på sin furstinna: allmogehustrun i sin stuga, arbeterskan i sitt hem, fabrikskvinnan i sitt jobb. Ni kan i handling visa att även på de sociala stridernas tummelplats finns en välsignelserik uppgift för den som satt till sin uppgift att med barmhärtighets-systemens lena händer hela de stygga såren och dämpa de otäcka febrarna.

Men varför tala om dessa allvarsamma saker nu när en strålende sommarsol gjuver sitt skimmer över vårt land och gör det ljusst och skönt och sevärt även för ögon vana vid engelsk bygd och dess yppigt väl-mående fågning. Det kommer naturligtvis att kännas svårt nog att lämna detta som Ni har så kärt, men tar man inte fullkomligt fel, är det nog Er allvarliga föresats att ta med ett stycke av England, både engelska författare, engelsk konst, engelsk kultur i allmänhet. Och det är bara bra. Låt oss veta att det finns andra författare

också än Bertha Ruck och Ethel Dell, lär oss uppskatta skönheten hos Reynolds mästerverk, visa oss den engelska gotikens berömda byggnader så får Ragnar Östberg något att fundera på till näst skall bygga om Stadshuset.

Välkommen till oss med namnen på hittills okända män och kvinnor som kunna ge nya tankar och idéer, friska impulser och uppslag. Vi stå med famnen öppen. Det finns i vår kungssång en maning att göra kronan lätt på den furstliga hjässan. Kommer det bara an på oss skall Er nya huvudbonad varken bli tung eller missklädande på Edert täcka huvud.

Och nu skall jag inte tillåta mig att längre upptaga Er dyrbara tid. Jag förstår att läraren i svenska redan har setat en god stund och väntat.

CELESTIN.

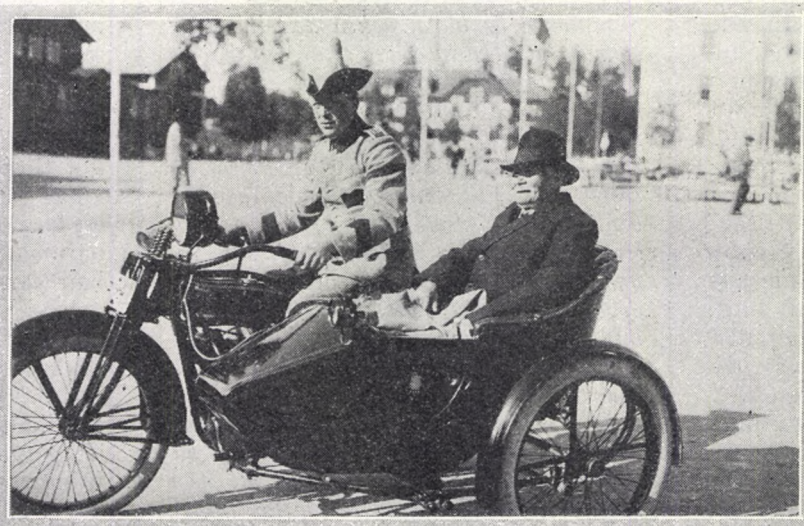

DEN HELIGA KALKENS REGEMENTE

"KUNGL. VÄSTMANLANDS" FYLLER TRE HUNDRA ÅR.

I DETTA JUBILÉERNAS ÅR har även en minnesfest firats i Västerås, en stad som trots industri och verkstäder äger kvar en fläkt av gammal kultur och tradition, Johannes Rudbeckius staty blev häromdagen rest vid domkyrkoporten och tronar där som en representant från vår historiska glansepok. Hand i hand med Rudbeckiusminnet och kulturmässan firade även Kungl. Västmanlands regemente den 17 juni sin trehundraårsfest. Den, som läst Snoilskys Svenska bilder, minnes kanske en dikt — "Regementets Kalk", och förstår då att västmanlänningen tycker det är något alldeles särskilt med sitt regemente. Liksom de flesta andra har det utmärkt sig för tapperhet i våra strider, minnesvärda namn stå skrivna på dess fanor. Det förhjälpste Karl XII till seger vid Narva och lät sina söner gå mot död och landsflykt vid Poltava, och det äger, vad ej alla ha, ett heligt minne, — kalken. Vid det stora nederlaget då regementet förintades, grävde dess kaplan, Nothman, ned sin skatt, undan ryssarnas rovgiriga händer. Efter trettonårig sibirisk fångenskap vandrade han åter till Poltava, tog fram klenoden ur dess gömsle, förde den till Sverige och återställde den till de nyuppstånda västmanlänningarna. År 1623 bildades regementet, efter Poltava återuppstod det och kämpade även tappert i senare strider mot både norrmän och ryssar.

Tusentals människor hade samlats i Kyrklunden vid Mälaren och säkert är att maken till vacker kyrka får man leta efter. Solen steg högre, fler

Den 98-årige veteranen Modig på väg till sitt regementes jubileum.

De heliga kärlen, som regementspastor Nothman nedgrävde under Poltavaslaget och efter fångenskapen bar hem till Sverige, gående till fots.

och fler strömmade till sitt regementes fest. För en dag tycktes antimilitarismen glömd till och med i detta industrisamhälle. Med intresse betraktade man en uppvisning i krigföring, särskilt ett kompani i 1600-talsdräkter, utrustade med gamla gevär och höga pikar. Det måtte ha varit besvärligt föra krig i dessa färgrika opraktiska kläder och med sådana otympliga vapen. Den sävliga frammarschen gav syn för sägen och man förvånar sig icke längre över att kriget kunde räcka i trettio år.

Festens höjdpunkt var när de 700 indelta gamla soldaterna med sina forna kompanichefer i spetsen, även de vithåriga, 80-åriga men spänstiga, defilerade förbi den nyss avtäckta minnesstenen över i striden fallna kamrater. Man såg tårar i de flestas ögon och jag tror mångt slumrande soldat-hjärta åter började klappa hurtigare. Minnesstenen är rest på en höjd och komponerad av konstnären Karl Elmberg, västmanlänning till börden.

Musiken spelade, man gav dubbel svensk lösen och tusentals röster förenade sig i ett Leve för Regementet. Alla tycktes glömma skuggan som hägrar, den hotande indragningen. Skall verkligen våra gamla regementen på grund av "försvarsfrågan" lösning ånyo, om än oblodigt, förintas. Då är det en tröst för gamla veteraner och unga, att de hunnit jublera och fått ett minne för livet. Men det får kanske åter uppstå till värn för hem och härd, ty det lär dröja, innan ofredens dagar höra till saga och historia.

G—D O—G.

JULINATT VID STRÖMMEN

FÖR IDUN AV DANIEL FALLSTRÖM.

Det skymmer över höjderna på Söder
och Strömmen får en färg av silvergrått,
i väster bort om Mälarn himlen glöder
där dagen sina sista rosor sått.

Kring Sancta Klaras torn och gyllne spira
det ligger kvar ännu en återglans
som ville aftonsolens strålar vira
av skära liljor där en sista krans.

Liksom i slöjor sveps den gamla staden
med sextonhundralets gavelhus.
Men sakta smekes ännu slottsfasaden
av några strimmor purpurfärgat ljus.

På blyinlagda rutorna det brinner
som hölls därinne kungligt gästabud,
tills ljuset i det sista fönstret svinner
och slottet träder fram i nattens skrud.

Då över Södra bergen sakta stiger
en jättelykta — guldröd färg den får —
och över Strömmens oro, som ej tiger,
sin spindelväv av drömmar natten slår ...

Daniel Fallström

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

TIDNINGARNA BRAGTE FÖR EN TID sedan underrättelse om att den framstående botanisten och f. d. läroverksadjunkten fil. doktor Fredrik Aulin avgått med döden i den höga åldern av 82 år. Denna underrättelse väckte gamla minnen till liv hos mig, minnen från den tid, då jag förberedde mig för den särskilt på den tiden för en flicka så ovanliga och högtidliga händelsen: studentexamen. Med doktor Aulin har nämligen den sista kvarlevande av de värderade lärare, som då undervisade mig, gått bort.

Det var i början på 1870-talet, eller närmare bestämt hösten 1872, som i vårt familjeråd beslöts, att jag, som på våren konfirmerats och efter den tidens uppfattning ansågs fullvuxen, skulle fortsätta studierna. Ett par år förut hade kvinnor (genom kungl. brev av den 3 juni 1870) fått rätt att avlägga studentexamen, och samma år hade en gymnasialavdelning för förberedande till denna examen upprättats vid Wallinska flickskolan i Stockholm. Studentexamen hade dessutom avlagts av fröken Betty Peterson, som har äran att vara Sveriges första kvinnliga student.

Min broder, som var sju år äldre än jag, tilltalades mycket av de nya framtidsperspektiv, som härigenom öppnades för kvinnor, och som han hade stort inflytande på vår mor, fick han nu som ofta sin vilja fram, och jag gjorde i början av oktober min entré i Wallinska skolans gymnasialavdelning (ordet studentfabrik hade ännu icke vunnit burskap i svenska språket.)

Skolan hade på den tiden sina lokaler Slottsbacken 6, samma hus där nu Överståthållarämbetet för uppboresärenden är förlagt. Det var en trappa upp i husets östra del skolrummen lågo och de motsvarande föga de anspråk, som numera ställas på en skollokal. I ett av de mindre rummen var gymnasialavdelningen inrymd. Rumets möblering och utstyrelse var den enklaste möjliga. Ett stort rektangulärt vitmålat bord med stolar omkring, ett par små skåp, en svart tavla, det var allt. Ingen särskild kateder för läraren, han satt vid bordets ena långsida med ryggen mot fönstret, eleverna vid bordets övriga sidor.

När jag började fanns i avdelningen fyra flickor, och kort efter mig började även Ellen Fries, som sedan blev Sveriges första kvinnliga filosofie doktor. Vi hade varit läskamrater och blivit goda vänner, då vi snart märkte, att vi hade många gemensamma intressen, främst studieintressena, och vi voro nu blott alltför glada att få följas åt i arbetet.

Föreståndare för Wallinska skolan var på den tiden rektor A. V. Norinder och det är honom äran tillkommer att vara gymna-

Sommaren är bl. a. också de vita mössornas tid. Nu ha vi så vant oss vid att se de unga studentflickorna, att de ej mer frappa oss. Men på 1870- och 80-talen, när de första flickorna erövrade studentmössan, betydde detta ett stort och uppseendeväckande genombrott. En av studenterna från 80-talet, fröken Maria Cederschiöld, som senare utförde ett vackert och långvarigt arbete i pressens tjänst, berättar här sina minnen från den tiden. Det är en intressant och intagande liten tidsbild, som bör komma de äldre att med rörelse erinra sig sin ungdoms dagar och som bör ge de yngre mycket att tänka på. drag, om nyttiga råd och rön att ge i reselivets inte alltid så lätta konst.

sialavdelningens stiftare. Vid tiden för mitt inträde var undervisningen där emellertid ännu föga organiserad. Rektorn själv var

efter kunskaper samt den naturliga fallenheten för studier, som fanns hos de flesta av eleverna. Och sist, men icke minst var förtjänsten våra lärares, som voro både skickliga, nitiska och intresserade. Rektor Norinder själv var ytterst godmodig och något flegmatisk, han formligen sken av vilja, och hans små ögon hade vanligen en humoristisk glimt. Vi betraktade honom närmast som en gammal snäll farbror — han var dock icke mer än cirka 45 år — och vi voro icke vidare noga med överläsningen till hans lektioner. Han undervisade i franska och engelska och ansågs skicklig i dessa ämnen. Jag minns, att han vid explikationen särskilt lade an på en fri och ledig svenska, ej allt för bunden av det främmande språkets uttryckssätt. Vi redde oss i allmänhet bra i hans ämnen, då vi hade en god underbyggnad, säkert betydligt bättre än de manliga gymnasisterna. Och det gjorde oss därför ej så mycket, att jämförelsevis liten tid var anslagen till de moderna språken, och att rektorn själv

ändå mera förkortade sina lektionstimmar. Dessa sammanföll vanligen med tiden för hans frukost, som han då avåt på Skomakarekällaren i samma hus som skolan.

Vår förnämsta svårighet var latinet, ett alldeles nytt ämne för Ellen Fries och mig som på endast tre och en halv termin måste slå i oss den stora kursen, som på den tiden var betydligt drygare än nu för tiden, enär det då fordrades läsning av flere latinska auktorer och dessutom skriftlig

översättning från svenskan till latinet. Och att det lyckades för oss, var i främsta rummet vår utmärkta lärare, lektor Carl von Friesens förtjänst. Han förstod att skilja på huvudsak och bisak, att aldrig fördjupa sig i oviktiga detaljer, att göra t. o. m. grammatica latina till ett nöje. Även i filosofi, som visst var hans älsklingsämne, gav han oss briljanta lektioner; dessutom skrevo vi svenska uppsatser för honom.

Hans intresse och omtanke sträckte sig emellertid utöver hans egna ämnen. Faktiskt var det han mycket mer än rektorn, som ledde det hela. Det var honom fröken Fahnehjelm rådfrågade, och oaktat hans ungdom — han var ännu icke på långt när 30 år — voro hans pedagogiska insikter och erfarenhet stora. Störst var hans varma intresse för lärjungarna. Vi uppskattade alla hans goda egenskaper och satte stort värde på honom, men våra känslor togo aldrig form av något slags svärmeri, som annars ju ej är ovanligt hos unga flickor, när det gäller omtyckta lärare. Vi voro ganska kritiska och sågo även hans små svagheter. Såsom sed är bland skol-

Dessa unga damer hörde till det i samtidens tycke "emanciperade" släkte, som utgjorde de första studenterna. För våra ögon te de sig som en förtjusande liten bukett söta 80-talsflickor. De äro från vänster räknat: Ellen Fries, som sedan blev Sveriges första kvinnliga fil. dr., Elin Ahlborn som också skulle ha fortsatt studierna, om hon ej blivit förlovad med sin förutvarande lärare Carl v. Friesen (Sixten v. F:s broder), och Maria Cederschiöld, Sveriges första kvinnliga journalist och denna artikels författarinna.

tillförordnad rektor vid södra gymnasiet och detta gav honom nog fullt upp att göra. Skolans föreståndarinna var fröken Evelina Fahnehjelm, som senare inlade så stora förtjänster om skolan i dess helhet och icke minst om dess gymnasialavdelning, men hon var då nykommen och ganska oerfaren. Schemats ordnande erbjöd även stora svårigheter, då samtliga lärare hade ordinarie tjänstgöring vid gossläroverk och endast kunde ägna fritimmar åt oss. Somliga dagar kunde därför flera lektioner följa omedelbart på varandra. Andra dagar däremot kunde vi hava ett par tre timmar lediga mellan två lektioner, och fingo då sysselsätta oss bäst vi kunde. Det förekom ingen inträdesexamen och inga som helst inträdesfordringar. Eleverna voro av olika åldrar, kommo från olika flickskolor eller privatundervisning och voro mycket ojämnt i kunskaper. Let gällde för dem att på kortast möjliga tid slå i sig kurserna till studentexamen. Egentligen förvånar det mig, att det trots alla svårigheter kunde gå så pass bra, och skälet var väl den starka kvinnliga ambitionen, det livliga begäret

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

S T U D E N T F A B R I K E N

AR TILLBAKA. AV MARIA CEDERSCHIÖLD.

ungdom hade vi nog också våra speciella namn på våra lärare. Det vanligaste på v. Friesen var helt enkelt Calle, men även det klassiska namnet pater Aeneas förekom. Det namnet hade vi dock inte hittat på själva. Tack vare att en av våra kamrater hade en bror som var gymnasist och också lärjunge till v. Friesen — de samtida manliga gymnasisterna voro ehuru på avstånd högst intresserade av oss — hade vi fått se en karikatyr, ritad av någon humoristisk yngling och framställande v. Friesen, omgiven av sina kvinnliga elever och under stod: »Stat pater Aeneas cum fortibus suis.»

Med all vår aktning och beundran för hans intelligens, drömde vi dock aldrig om att han i framtiden skulle få en plats vid konungens rådsbord. Det hade på den tiden ännu icke hänt att lärare vid elementarläroverk direkt avancerade till eklestiastikminister.

Vi hade även förmånen att till lärare hava hans bror, lektor Sixten von Friesen, vars lektioner voro i sitt slag lika utmärkta som broderns. Oaktat hans ungdom hade vi stor respekt för honom, men hans ämne geometri, var icke så tilltalande för det kvinnliga psyket, (jag var dock ett undantag, ty matematik var just mitt älsklingsämne på den tiden). Personligen var också »Sixten», som vi oss emellan helt ogenerat kallade honom, mer stel och tillknäppt än brodern. Han hade icke dennes humor och gemytlighet. Det var visst första gången han undervisade unga damer, och han var

nog i grund och botten generad, om han också inte direkt visade det. Särskilt generade det honom liksom några av de andra lärarna att tilltala dessa unga damer med förnamn, visserligen med tillägg av tillnamnet; »ni» kunde ju icke komma ifråga, det var allt för mycket stridande mot svenskt språkbruk, och för att undvika alltför mycket upprepande av de långa namnen, brukade S. v. Fr. använda pronomen »vi», som ibland kunde falla sig besynnerligt. Så t. ex. en gång då en av flickorna snavade och föll på golvet och han helt deltagande frågade: »Vi i stötte oss väl inte?»

Undervisningen i religion sköttes av dr Ernst Keijser, sedermera biskop i Skara. På den tiden var han anställd som lärare vid ett av Stockholms gossläroverk, men han hade redan då något prelatentiskt i sitt uppträdande, som icke riktigt harmonierade med hans något småväxta gestalt. Man märkte dock snart, att han var uppriktig i sin tro och varmt besjälad av kyrkligt nit. Vid sin undervisning begagnade han icke Norbecks då allmänt brukliga »lärobok i teologien för gymnasier», utan i stället

Ullmans Dogmatik, som bestämt icke var roligare. Av hans undervisning har jag intet starkare intryck, kommer blott ihåg, att han ofta ställde sina frågor så att eleven i sitt svar fick ifylla meningen. På t. ex. frågan »Martyrernas blod kallas...?» borde svaret vara: »Kyrkans utsäde.»

Betydligt livligare gick det till under historielektionerna som sköttes av rektor C. Medén, föreståndare för Atheneum för gossar. Han var i det allra närmaste blind, men pigg och nitisk.

Tyska var det enda ämne, vari vi undervisades av en lärarinna, fröken Molly Rohlieb, dotter till dr J. Rohlieb som i många år var kyrkoherde i tyska församlingen i Stockholm. Fröken Rohliebs personlighet har på ett ytterst sympatiskt och träffande sätt skildrats av hennes systerson, Carl Laurin, som ger en levande bild av henne.

Vad kamratlivet i kursen beträffade har jag blott angenäma minnen därifrån. Det förekom aldrig några allvarligare slitningar eller schismer, och det var nog märkvärdigt

hade övervägande husliga intressen, blev gift med en lantbrukare Weltzin i Södermanland och var säkert en utmärkt husmor. Hon dog för ett par år sedan. Även Johanna Lewysohn är död.

Den äldsta av de övriga fyra var Elisabeth Rosenius, dotter till den bekante pretisten och lekmannapredikanten. Hon var redan ett stycke in på tjugutalet.

Det var rent intresse för studier, särskilt för klassiska språk tror jag, som förmått henne att sätta sig på skolbänken, och jag tror inte, att hon ångrade sig, även om matematiken vållade henne åtskilligt huvudbry. F. ö. var hon mångsidigt begåvad och talangfull samt i hög grad originell och humoristiskt anlagd. Några år efter studentexamen gifte hon sig med dåv. telegrafassistenten Martin Nyström. Hon stiftade föreningen för sömmerskor och dog på en utrikesresa för flere år sedan.

Ellen Fries, som icke var fullt ett år äldre än jag, hade redan som barn varit brådmogen och var nu både i kunskaper och förstånd betydligt före sin ålder. Det var nog främst hennes förtjänst att våra samtal och diskussioner ofta fingo en allvarigare riktning än vad förhållandet brukar vara bland unga flickor. För mig, som stod henne närmast, var hennes inflytande i högsta grad nyttigt och utvecklande. Jag var den yngsta i kretsen och även för mina 16, 17 år ganska barnlig och »grön», och behövde väl stödet av en äldre och mer erfaren kamrat.

Yngst näst mig av kamraterna var Elin Ahlborn, dotter till den bekanta gravören vid kungl. myntverket, fru Lea Ahlborn född Lundgren. Elin hade ett mycket gott huvud och var synnerligen flitig och samvetsgrann i studierna, dessutom mycket täck och söt, samt på alla sätt snäll och älskvärd. Hon jämte Elisabeth Rosenius läste även grekiska, i vilket ämne de togo privatlektioner för lektor C. v. Friesen. Elin kom hösten efter studentexamen till Uppsala för att fortsätta studierna, vilka dock efter ett par terminer avbrötos, då hon blev förlovad med lektor Carl v. Friesen, till stor överraskning för oss kamrater som inte haft minsta aning. Hon gick tidigt bort efter endast några få års äktenskap.

Vi fyra avlade samtliga studentexamen den 19 maj 1874 vid Stockholms gymnasium på Riddarholmen. Det var en stor dag för oss själva i främsta rummet, men även för Wallinska skolan, ty tack vare oss och våra två föregångerskor fick skolan följande höst demissionsrätt och blev även omorganiserad för att motsvara fordringarna på ett elementarläroverk.

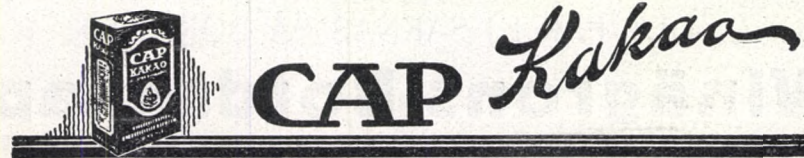

Tre av Wallinska skolans lärare, som ledde flickorna fram till deras examen. Från vänster: Skolans rektor A. V. Norinder; fröken Molly Rohlieb, den enda lärarinnan i gymnasiet, f. ö. en högt begåvad och bildad kvinna, moster till bröderna Laurin; lektor Carl von Friesen, sedermera rektor för »Södra latin» och slutligen eklestiastikminister.

bland sex unga flickor, av vilka de flesta hade ganska utpräglade karaktärer och vilka kommo från olika kretsar och hem. Studierna voro emellertid det enande intresset och kring dem rörde sig huvudsakligen våra samtal och våra dispyter, som ibland kunde vara nog så livliga. Jag kan icke minnas, att vi någonsin diskuterade kavaljerer och flirt. (Det senare ordet fanns icke på den tiden, men helt säkert begreppet). Våra studier upptogo f. ö. så helt vår tid, att den föga räckte till för sällskapsliv. Åtminstone gällde det mig, och jag minnes bl. a. att jag de åren sade nej till alla danstillställningar.

Av kamraterna hade två, Johanna Lewysohn, dotter till judiska överrabbinen, och Cecilia Hedman gått igenom Wallinska skolan och direkt därifrån kommit in i gymnasialavdelningen något år före oss andra. De togo även studentexamen före oss, Johanna Lewysohn höstterminen 1872 och hon var den första av kursens elever, som nått målet; Cecilia Hedman följde höstterminen 1873. Ingen av dem fortsatte studierna och jag vet ganska litet om deras senare öden. Cecilia Hedman, som alltid

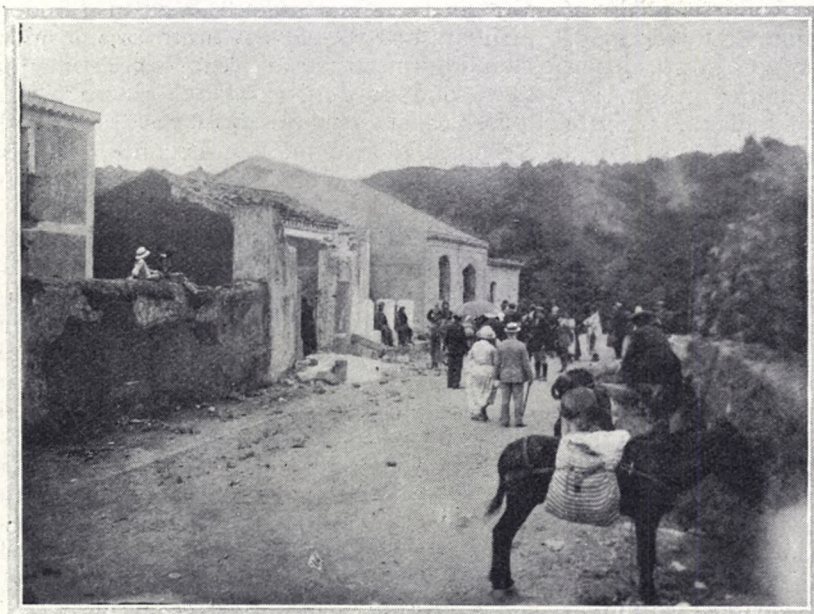
lämnar ingen bottensats, är mycket god, dessutom dryg och billig.

D Ö D S M U R E N F R Å N E T N A

BILDER FRÅN VULKANUTBROTET PÅ SICILIEN.

En bygata med framströmmande lava, som redan förstört byn och järnvägsstationen.

Invånarna i Linguaglosa anropa den helige San Egidios staty om skydd mot lavaströmmen.

ÅTERIGEN HAR ITALIEN HEM-sökts av en svårare naturkatastrof. Vulkanen Etna på Sicilien, som sedan början av maj visat sig orolig, började söndagen den 18 maj vältra ur sin krater oerhörda massor lava som spred sig över omkringliggande nejder, åstadkommande förödelse var den drog fram. Lavaströmmen tedde

sig som en väldig mur med genomsnittshöjd av 12 meter. Byar och planteringar blevo fullständigt uppslukade av den mörkbruna glödheta lavaströmmen, som dock lyckligtvis flöt fram så sakta att människorna hunno sätta sig i säkerhet och även rädda det mesta av sitt bohag. Staden Linguaglosa med 20,000 innevånare såg starkt hotad

ut men blev förskonad, vilket den vidskep-liga befolkningen tillskriver sitt specialhel- gon Sankt Egidio.

Lavan flyter fram med brus och av en fors över åkrar och vinplanteringar. Männerna åse stillatigande, hur frukten av åratals mö- dor går om intet, endast kvinnorna gråta och bedja.

UMGÄNGESLIVETS A OCH O: TACK!

EN AV IDUNS LÄSARINNOR SKRI- ver till mig i anledning av dessa våra sam- tal. Hon tycker jag skall insistera mera, hon säger att tafatthet ifråga om umgängesfor- mer är vida vanligare än en människa, som bor i storstaden, kan tänka sig. Och allt detta för i mitt minne ett utbrott av en väninna häromdagen:

Kan du tänka dig, säger hon, att det har blivit vanligt, att snart sagt vart man kommer, även hos människor med den nat- urliga frihet från tillgjordhet och fel som följer med kultiverade traditioner, får man höra ett »Tack» som svar på en presenta- tion. För tio, tjugo år sedan förekom så- dant endast som en rolig historia i skämt- bladen. Nu förekommer det bland eljest vältränat och duktigt folk. Så litet bry sig människor om vad som är dålig och god form!

Jag vet inte om min väninna har rätt. Själv har jag endast en gång hört det där förargliga »Tackar!» när någon presente- rade hr X. och signaturen. Säkert är emel- lertid, att omkring bruket av det lilla ordet »Tack» spunnit sig en massa föreställningar och feltag, som det kanske kan löna mödan tänka litet närmare över.

Naturligtvis tackar man inte för en pre- sentation. Det finns överhuvudtaget i um- gängeslivet ingen föreskrift att man skall

göra sig billig. En herre bockar, ser artig ut, känner han sig benägen för samtal kan han möjligen säga, därest det finns anled- ning till det, att han är glad att få göra vederbörandes bekantskap, eller också talar han om likgiltiga saker utan all pretention.

I Sverige tackar man för mat. Men bara värd och värdinna. I vissa andra länder rusar man omkring bland alla gästerna, och tackar också dem. Det är i Danmark och Tyskland denna glada tacksamhetens förvirring allmänt brukas. Hos oss finns en liten avglans av det: den herre och dam, som haft varandra till bords, avsluta arm i arm-marschen därifrån medelst ett litet tack till varandra för sällskapet. Så går man var för sig fram till först värdinnan och så värden, och tackar för mat.

När man går, säger man också gärna tack för idag. Det är åtminstone vänligt att göra det. Och nästa gång man träffas, det må nu vara tillfälligtvis eller på en en- kom gjord tacksamhetsvisit, säger man tack för sist. Så det räcker ju även hos oss med tacksamheten!

I telefon SKALL man ju säga tack för påringningen. Där har ordet blivit rent tek- niskt. För dem, som genom sitt yrke tvingas ringa upp och besvara obekanta eller åt- minstone opersonliga bekanta, tycker jag för min del att det är på sin plats att vid

samtalets slut tacka för den tid, vederbö- rande har avstått vid detsamma.

Det skadar inte att tacka, när man fått något. Med ett undantag: Vid servering händer det att den bjudande säger: »var- sågod!» Det är förskräckligt! En server- ing skall gå tyst. Det är bara en teknisk sak, för att man skall få sin mat på tall- riken. Den som bjuder säger inte »var- sågod», lika litet som den som tar säger tackar». Hela den historien skall gå meka- niskt.

Däremot säger man tack när man får sitt spårwagnskvitto, sin rock av en vakt- mästare, sitt paket i en butik eller vid dör- ren av ett bud, och det borde icke behöva tilläggas, att man alltid kvitterar en artig- het av en känd eller okänd person med ett tack. Det är obeskrivligt ouppfostrat att tro, att man måste vara stum som en fisk, därför att man är opresenterad. Tar man emot en plats i en spårwagn, stiger först in i en hiss, vars dörr hålles öppen, eller så- dant som förekommer i det dagliga livet, tackar man.

Utomlands ha de eleganta hästekipagen börjat komma på modet vid promenadåknin- garna samt åkning till bröllop, visiter, middagar m. m. Obs! En landå ändras på en minut från öppen till heltäckad efter önskan
Namnanrop: FREYS HYRVERK.

Kungl. Hovlev.

DET FÅR EJ SAKNAS PÅ BORDET

Vinägrons Bordsenap

GLIMTAR FRÅN EUROPEISKA BUTIKSFÖNSTER

VAR FINNS DEN KVINNA, SOM KAN ignorera butiksfönster under en utlandsresa, även om det egentliga studiet skall gälla italienska mäss-hakar, ryska emigranttidningar eller andra allvarliga ting? Butiksfönster äro visserligen världsliga saker, men vi kvinnor, som ha träning i facket, kunna hitta mycken vishet och kunskap på andra sidan glaset — förutom allt nöjet! Så lärde mig häromdagen ett enkelt speceribodsfönster i Padova la dotta, att det finns 36 — och förmodligen ändå flera — makaronisorter, alltifrån de härfina capilli d'angelo — ej att förväxla med Engelshaaren, som är en julgransprydnad av silver — till stjärnor och strutrar och snurror i gult, rött och grönt. Eljest tittar man i Norditalien nog mer på silkestrikå än på matvaror, fast *mortadella di Bologna* klingar så vackert, som vore det ett helgon och inte en tjock korv. Men de läckra dessouserna av milanosiden — som mest göras i Como, liksom Panamahattar ej göras i Panama utan någon annan stans — äro dyra. Rinascente, Padovas N. K., som ändå är hyggligare i priserna än affärerna i turiststaden Venedig, begär för chemise och byxor i rosa silkestrikå hela sextio svenska kronor. Däremot får man förtjusande svarta silkestrikåklänningar för bara 150 lire eller 30 kronor. Italienskan är en klok kvinna: hon vet, att svart är den färg, som klär hennes typ bäst och står bäst mot landskapet, och man frapperas av hur många svartklädda kvinnor man ser i Norditalien, antingen det nu är bondkvinnor, som spruta vinrankor med kejsargrönt, eller eleganta modedamer som äta glace på en pasticceria. Silkestrikån är kanske litet ur modet i det övriga Europa, italienskan har funnit den praktisk, sval och klädsam och håller fast vid den. Det vore lyckligt, om många fylliga kvinnor i skilda länder efterhärmat italienskan i fråga om hennes förkärlek för svart.

Ingen människa reser numera för valutans skull — därför är det också angenämare att resa i år — och det bästa råd man kan ge den, som nu packar sin handkoffert, är att vara ekiperad ordentligt, då hon stiger på tåget. Men naturligtvis köper man litet småsaker som reseminnen och presenter: skor och handbroderade underkläder, några av de få saker som äro billigare ute, smycken och litet lyx-

Kvinnor och butiker — det har skrivits rätt mycket satir över ämnet. Säkert är att kvinnor kunna gå i bodar på många olika sätt — till förtrivlan för sig själv och andra, eller till nöje och nytta. Det sista gäller väl om förf. till dessa "glimtar", vilka kunna vägleda resande medsysstrar ute i Europa. Råd och rön från andra trakter av världen införas gärna i Iduns spalter.

artiklar. I Venedig köper ni väl venetianska sjalar, inte vid piazzan, som är dyrare — men några gator bakom duvornas torg. Man får dem i vilken man vill av regnbågens alla färger eller i helsvart, venetianskans uniform, från 145 lire (cirka 27 kr.) till högre priser, alltefter crêpe de chinens kvalitet och fransarnas längd och tjocklek. Glöm inte heller en flaska italienskt lavendelvatten, tillverkat av blommor, ej av essens, till ansiktets vård på kvällen! Italien är ju kryddornas och drogernas land framför andra, ni minns väl den äktitalienska doften av oranger och drogeri på en piazza della frutta?

Bozen är ju italienskt numera och heter Bolzano, men rosorna blomma precis som förut bland snöfjällen och locka alla resande att göra en paus i denna idyllens stad. Och Tyskland slår en till mötes, intë bara i gemytligheten utan också — på ett annat sätt — i butiksfönstren. Här skyltas med alla de handarbeten, som den tyska husmodern älskar att ha i sitt kök: påsen med *Frisches Brot*, mangelduken, som i stjälkstyggn ropar sitt *Rolle glatt und fein!* och alla de otaliga dukar, besydda med lärorika sentenser i denna stil:

Ehret die Frau
Die kocht und näht
Und schafft im Hause
Von früh bis spät.

För att inte tala om köksskåpet, över vars prydliga burkhylla prunkar den tyska husmoderns livsregel:

Suche dein Glück nicht weit
Es liegt in der Häuslichkeit.

Är det den tyske mannen som funnit på den? Det svenska språket rimmar visst inte lika lätt som det tyska, kanske är det därför den svenska husmodern arbetar utan dessa eggande rop i platt- och korsstyggn!

Uppe i Sachsens gråsvarta städer börja de många förklädesfabrikerna, vars alster man sedan råkar bl. a. vid Dresdens Pragerstrasse. Varför ha vi så sällan här den praktiska tyska modellen som går ned i snibb fram, har bröstlapp, räcker långt ut över höfterna och knytes med en kokett rosett där bak? I Dirndtyg med rosor på mörk botten är det riktigt pydligt. Men i Berlin vid Leipzigerstrasse bli vi mer flärdfulla och betrakta kärleksfullt de rödbruna läderjackorna, så präktiga till bilfärder, sport eller varför inte till promenad på gatan. Tre och en halv miljon mark! 175 kronor är för mycket. Bättre då att köpa jackan i lädersakernas förlovade land, Tjeckoslovakiet. Vid Vac-lavske námesti i Prag kostar samma jacka 800 Kronen eller cirka 90 svenska. Hos Rosenbaum, Prags främsta modehus, såg jag på en mannekäng en splittrny Pariskappa i svart maroquin, raffinerad i linjer, fodrad med batik. Den kostade 2,500 Kronen eller bortåt 275 kr. i vårt mynt.

Ack, Böhmen! Hur farligt är icke detta land, för den som lider av "folie d'objets! Hur gärna vill man ej äga något av dessa underbara spetsar, halvädalstenarna, som brytas ur dessa rika berg och kristaller som slipas i bergarternas alla nyanser och kallas smaragdglas, ametystglas, safirglas. Mycket av butikernas lockelser är ju högst överkomligt för den s. k. "goda valutans" börsar. Man får guldtopasringar, ametystdroppar med silverkedja, blodstenar och vad de allt heta för priser, som understiga en svensk tia. Och praktfulla spetsgarnityr till stora runda tedukar kan man köpa direkt av knypplerskan för 20—35 svenska kronor. De tjeckoslovakiska folkdräkterna med sina broderier, spetsar och lysande färger äro kanske de vackraste i världen, keramik och leksaker mycket intressanta. Skulle det ej vara tänkbart att snart få en tjeckoslovakisk hemslojdsutställning i Stockholm? Den skulle säkert bli intressant för alla textilintresserade hos oss och mycket givande för utställarna.

BABA.

G A M L A F A M I L J E S M Y C K E N

VI ÅTERGE HÄR YTTERLIGARE några gamla ädla familjsmycken, såsom arvegods tillhöriga grevinnan Maud von Steyern, f. Wachtmeister, Stockholm, som benäget tillåtit oss att fotografera klenoderna. De ha alla tre sin historia. Armbandet har tillhört greve Baltzar Bogislaus von Platens moder, Juliana Regina von Üsedom, f. 1741. Hennes make, fältmarskalken von Platen var generalguvernör i Pommern. Smycket innehåller hårlockar från hans och hans syskons huvuden.

Halvmånen stammar också från 1700-talet. Den har tillhört Baltzar von Platens maka, Hedvig Elisabeth Ekman. Även

korset har tillhört henne. Hon fick det i gåva av konung Carl XIV Johan 1828, när hennes man var riksståthållare i Norge.

Runt om i vårt land gömmes många

andra gamla familjsmycken — fulländade prov på en gångens tids hantverksskicklighet. Det är fara värt, att den nu levande generationen icke kommer att överlämna

samma ädla slags arvegods till sina efterkommande. Ty nu är det ju endast pärlcollierer som gå. En gammal dam, som härom året tillbragte en sommar vid en mondan badort, utbrast: »Flickorna nu för tiden äro alldeles likadana som de voro i min ungdom, så när som på en sak: de ha alla numera ett pärlhalsband på sig!»

Vi uppmana dem av våra läsare, som tilläventyrs ha något familjsmycke i sin ägo, att insända fotografi därav till Idun.

Fr. v. ett kors och en halvmåne, som tillhört Baltzar v. Platens maka samt ett armband, som ägts av B. v. Platens mor.

BLUS BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB GÖTEBORG

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

DIKTAREN K. ANDERSSON

NOVELL AV EVA ÅRADS.

TVILLINGARNA K. ANDERSSON gjorde sitt namn berömt. K. Andersson var nämligen diktare. Trettioett år hade de levat, och redan hade fem tvillingböcker sett dagen. Djupa, sublimes, genialiska, sade finsmakarna; enformiga, konstiga, oläsliga, sade vanligt folk. Det var orimlad vers eller poetisk prosa, vilket namn man nu föredrager, med exotiska inslag och doft från alla världens länder, stundom något litet med men oftast alldeles utan innehåll. Och det var dunkla symboler, egenartade ordsammanställningar och mystiskt halvut-sagda antydningar.

De första böckerna hade spårlost drunknat i landets bokflod. Men plötsligt upptäcktes och utropades diktaren K. Andersson av en äregirig litteratordoktor, och där-efter tävlade kritikerna i att förstå och ut-tyda det oförståeliga.

K. Andersson blev alltså en namnkunnig man. K. Andersson kom på modet, sär-skilt sedan sjökaptan Karl Anderssons man-liga ansikte jämte handelsfartyget Irma som gick på Australien med trähus och vände hem med frusna får, visats och prisats i pressen, samt hans hurtiga yrke, hans många sjöfärder och hans hela levnadslopp grundligt omskrivits. K. Anderssons bö-cker lågo ett år eller par på alla salongs-bord. Men det var endast kritikerna, som läste K. Anderssons böcker eller åtmin-stone föregåvo det. Allmänheten läste blott kritikernas kritiker samt tidningarnas per-sonnotiser.

För varje gång sjökaptanen var hemma mellan sina resor fann han sig vara en allt berömdare man. Det tilltalade honom inte vidare.

»Fan», sade Kalle till bror sin, »det är ju du som skrivit böckerna. Det känns tusan så otrevligt, att det är jag som ska ha äran.»

»Strunt», svarade Kurre. »Det är ju du som upplevt det. Jag har bara varit sekre-terare.»

Och bröderna skrattade. Det var inte många som kände till Kurt Anderssons exi-stens, och ännu färre visste, att han var bror till den diktande kaptanen. Det skulle för övrigt ingen kunna tro. I stället för att vara lika som två bär, såsom tvillingar äg-nar och anstår, voro Kalle och Kurre var-andra olika som ett krusbär och en has-elnöt.

Karl var en stor stark karl med potatis-näsa, blond, med ett friskt och solbränt ansikte. Hela varelsen strålade av hälsa och liv, och de havsgröna ögonen spelade. Han ingav onekligen samma uppfriskande känsla som ett saftigt krusbär, som man strax vill äta för den friska syrans skull.

Kurt däremot var en liten förtorkad stac-kare med hoptryckt bröst och stort gult häst-ansikte. Håret hängde i tunna svarta testar, och ögonen med de stora blanka pupillerna voro så inåtvända, att de ingenting tycktes se. Han liknade verkligen en nöt, som even-tuellt rymde kärna innanför skalet att be-tänksamt tuggas.

Kalle och Kurre hade likväl från barn- domen varit de bästa vänner. De kände, att de kompletterade varandra. Så långt

Historien om ett tvillingpar, som spela- de komedi med sin samtid även när ödet fört dem bort från livets skådebana. Under den skämtsamma formen döljer sig en litterär satir med rätt myc- ken udd.

Kurt kunde minnas tillbaka hade han varit en halt och kraftlös varelse, utpinad av plågor, varemot Karl omöjligt kunde på- minna sig annat kroppsligt lidande än så- dant som härledde sig ur slagsmål och andra sköna och sunda nöjen. Härav kom det

Detalj av Carl Milles Rudbeckiusstatyn.

Koncentrera er! månar Milles.

Nutidens lösen är vad den icke borde vara i tidsfördriv.

EN AV DE ORIGINELLASTE STA- tyer som på senare åren sett dagen är Milles i Västerås avtäckta staty av Rud- beckius. Den lärde mannen står med bo- ken i hand då en liten inspirationens ge- nie kommer och sätter sig i hans axel och viskar i hans öra till Rudbeckius, som road och överraskad lyssnar.

Idun har frågat konstnären hur han har kommit på idén till denna sin senaste skap- else. Vi ha fått följande svar, som på samma gång är en maning till vår samtid:

Att förklara hur idén kommit över mig är rent omöjligt.

Idén är en produkt av många års tän- kande och studier, i detta fall sammansvet- sat med det man läser och hör om den beträffande man skall framställa. Att få en idé att »lossna» och visa sig för ens inre är nog mest beroende på hur myc- ket man kan fördjupa sig i saken, utom det att man blivit född med den s. k. fanta- sien.

Alla dessa krafter sammanverka i ens yrke troligen för alla människor på samma sätt, visande sig i deras olika förehavan- den. Jag tror att de människor som gjort världen mest, äro de som bäst kunnat koncentrera sig. Jag tror att allt beror på kraften av koncentration. I allt i li- vet för övrigt, som vid uppfinningar, i konst, i allt tänkande, är det det viktigaste.

Nutidens allmänna lösen är tidsfördriv — just motsatsen. CARL MILLES.

sig, att Kurre värld från älsta tider in- skränkt sig till böckernas och fönstrets, un- der det Kalles blev den fria handlingens.

»Innan jag reser igen, berättar jag sam- manhanget,» sade Kalle. »Förr, när ingen människa läste böckerna, gjorde det ju det- samma. Men nu kan jag inte längre stå för vad du skriver. Jag begriper ju knappt ett ord. Nu är det du, som ska intervjuas och ha äran.»

»Kalle», jämrade Kurre, »vill du ta döden på mig?»

Han bleknade och skakade och fick ett hostanfall och blev inte folk igen förrän Kalle gett sina vanliga löften. Kurt var nämligen så till ytterlighet folkskygg, att han fick nervsmärtor bara han hörde en främmande röst. Vems förtjänst det nu än var att böckerna kommo till, så var det Karl som måste bära konsekvenserna. Kurt skulle aldrig kunnat det.

»Hur ska det nu gå», oroade sig Kurt, »om de komma och pumpar dig om dina åsikter i den ena och den andra litterära frågan. Du har ju ingen aning om nå- gonting. Hur ska du kunna klara dig?»

Till all lycka ägde emellertid kaptanen ett aldrig sinande förråd av anekdoter från sjön, och han visste, att detta nu som förr skulle rädda honom ur kinkiga situationer. Folk kunde ej nog förundra sig över den djupsinnige diktarens enkla och hurtiga vä- sen och hans annars bland författare så ovanliga anspråkslöshet att aldrig vilja ut- tala sig i skönlitterära ting, nej inte ens om sina egna dunkla verk.

Under alla de många åren, då Kalle seg- lat på alla jordens hav och sett alla jordens länder, hade Kurre bott kvar i deras sam- ma gamla barndomsstad och suttit fast i samma gamla pojkrum och passats upp av samma gamla griniga gumma, som efter föräldrarnas tidiga död skickats på dem av välvilliga släktingar. Men hans liv mellan de fyra väggarna var på sitt sätt lika spän- nande som Karls.

Med feberaktigt intresse läste han allt vad han kom över, särskilt poesi, geografi och reseskildringar. Och så författade han. Där kunde han sitta med den stora atlasen uppslagen framför sig, han gjorde sina be- räkningar på vilken längd- och breddgrad Kalle just nu kunde befinna sig, satte högra pekfingeret på den funna punkten och vänstra på sin långa näsa. Därefter blun- dade han intensivt och länge. Nu erfor han de subtilaste sensationer. Plötsligt, om det ville sig väl (vilket det inte alltid ville), gick en dallring genom honom, han slog upp en förbländad blick, ryckte till sig pap- per och penna och kastade ned en aforism, en vers, ett symboliskt reseintyck. Därefter upprepades processen.

På så sätt hade Kurt upplevt havet och tropikerna, främmande världar och folk, sol- nedgångar samt orkaner, låtit allt detta och mycket mera passera genom sitt tempera- ment och i omsmält form flyta ut igen med bläcket. K. Andersson var tydligen en verk- lig diktare.

Endast när brodern var till sjöss, kun- de inspirationen komma. Likväl var han aldrig så lycklig, som när Karl var hemma.

Det är fastslaget att

BECKERS Linoleumfernissa gör mattorna outslitliga. Säljes hos alla färghandlare.

IDUNS PRISTÄVLAN I HUSFLIT AVGJORD

IDUN BELÖNAR TVÅ ÄKTA MAKAR, SOM GENOM EGNA HÄNDERS ARBETE ÅSTADKOMMIT ETT MÖNSTERHEM.

DEN HUSFLITSTÄVLAN, SOM IDUN utlyste i sitt Bygge- och Bo-nummer, fick en mycket stor anslutning. Framför allt har man sänt oss möbler till bedömande — d. v. s. endast genom fotografi, eljest skulle vi snart ha fått flera magasin fulla. Hos många amatörer har tydligen kärleken till det egna hemmet kommit dem att utveckla både teknisk skicklighet och en fin smak.

Hedersplatsen bland dem alla intages dock obestriff av ett par unga äkta makar, Gerda och Eugén Söderlund, Oscarsgatan 22, Sundsvall, som det är oss en verklig glädje att föreställa inför läsekretsen såsom ett mönster för vad arbetsflit, arbetsglädje och arbetsskicklighet tillsammans kunna åstadkomma för storverk. Då Idun härmed har nöjet att tilldela de bägge makarna första priset, 50 kronor sker det med uttryck av förhoppning att det beundransvärda föredöme de givit må bli till eggelse och vägledning för många andra Sverige runt. Hr Söderlund och hans fru stå som det vackraste exempel på hur man även med ringa medel kan åstadkomma ett det allra vackraste hem, där varje detalj vittnar om den innerligaste kärlek till den åtagna uppgiften.

Med den omsorgsfullhet som utmärker makarna Söderlund ha de låtit anmälningen till pristävlan få form av ett prydligt textat och illustrerat album, som i ord och bild presenterar hemmets historia alltifrån dess första början: Här är alltså stugan sådan den ursprungligen tedde sig.

»För denna bild», säger hr Söderlund, »kan jag låna Carl Larssons uttryck: »Så här såg kåken ut i sin lantliga enfald» som

De båda bröderna prisade och höllo innerligt av varandra. Kurt kunde likväl aldrig förstå Kalles bristande sinne för stämningar och intryck.

»Är det inte en underbar känsla», sade Kurre entusiastiskt, »att färdas genom Röda havet?»

Kalle såg förvånad ut. »Där är förbannat varmt», sade han betänksamt. »Det är den enda känslan jag haft.»

»Men palmer, palmer», sade Kurre med vek och drömmande röst. »Korallöar med palmer. Palmer!»

»Palmer,» sade Kalle och skrattade till. »Fy tusan så dåligt virke. Snett och vingligt och mjukt, fastän det på avstånd ser så ståtligt ut. Då är en svensk björkbacke förbaskat mycket trevligare. Eller tänk på vår svenska tall! Rak och stark, och ofantligt mycket ekonomiskt fördelaktigare som trä betraktat.»

Så slutade alltid deras resesamtal med att Kalle oförtrutet påstod, att Sverige var vackrare och bättre än andra länder, vilket Kurre ivrigt protesterade emot.

Alltså levde tvillingarna lyckliga var och en i sin halva värld, och vem vet hur länge diktaren

jag för några hundra riksdaler tillhandlade mig av en bonde 5 mil från staden uppe i en fåbodvall och med hjälp av ett par timmermän och statens egnahemsån uppförde på hösten 1920. Ett gammalt stall på fåbodvallen köptes som tillskott, revs under min semester och kördes till en liten bysäg, där jag sågade bräder av det vilket jag även gjorde av innerväggarna i gamla stugan. På så vis fick jag en massa bräder.

Semestern 1920 var ingen vila såsom bilden på sid. 640 visar.»

Men det var ju i alla fall ombyte mot kontorsarbetet att få komma ut i det fria och grovarbeta och det riktigt ändå, försäkrar hr Söderlund. När semestern var slut, låg emellertid stugan lastad på två järnvägsagnar för att i likhet med ägaren resa till stan.

Det var dock svåra tider att bygga 1920 när allt var så dyrt. Endast fönsterglas skulle gå till 200 kronor. Då fann hr Söderlunds praktiska sinne på utvägen att göra blyinfattningar. Han köpte blypröjs från Stockholm för 60 kr. och fick sedan i en affär en massa skräpglas av vilket han skar till smårutor. På så sätt blevo fönsterna mycket trevliga men ej så dyra. På sid. 640 ses prov på fönster som ha ägarens händighet att tacka för sin tillkomst.

Så kommer hemmets inredning. Här visar återigen hr Söderlund prov på sin mångsidiga skicklighet. Han förfärdigar möbler som han förresten fått pris för på utställning i Sundsvall, han svarar prydnadsföremål av björk, hamrar lampetter och andra prydnadsaker i driven koppar samt målar t. o. m. sina tavlor själv både i olja och akvarell. Mer kan man väl knappast

K. Andersson fortsatt kompani- och författarskapet, om inte ödet än en gång lagt sig emellan och växlat om spåren.

Det började så banalt och vanligt som

begära. Här syns ett parti av det prydliga vardagsrummet med av ägaren förfärdigade hörnskap, slagbord och stolar i betsad och bonad furu.

Framför fönstret ses broderade linnegardiner och kring lampan en skärm med knuten frans. Och därmed äro vi inne på fruns verksamhetsområde. I ädel tävlan med mannen har hon verksamt bidragit att bygga upp detta hem, där rummen tala även om hernes händers strävsamma arbete.

En mattväv av fru Söderlunds hand gjordes på Medelpads hemslöjds stora vävsal i Sundsvall. Den är i en bredd av $2,35 \times 3,30$ och framställd av ljusvekegarn i gammalblått, rött och brunt. Att man inte fick tröttna kan förstås därav att fru Söderlund klippte snijlor till en längd av över en halv mil. Också fick hon på utställning i Sundsvall silvermedalj för såväl denna som en hel del andra vävnader. Hon har gjort bordduk, broderad och med knuten frans, kaffebordduk, lakan och örngott med hålsömmar, dukar i 8 och 4-skafts dräll, kud-dar broderade och vävda i Leksandsdräll och hålkru, linneborddukar jämte linne-förrådet som hon själv vävt, sytt och broderat »och som nu utgör min glädje och min stolthet», skriver fru Söderlund. Och det har hon sannerligen skäl till.

Sådant är det hem dessa två präktiga representanter för de duktiga svenskarna skapat till ära för sig själva och till vackert föredöme för andra. Idun lyckönskar dem och tillönskar dem många efterföljare.

I nästa nummer redogöres för övriga pristagare i den lyckade husflit-tävlingen.

Till den utställning, varmed Dansk Husflidsselskab i sommar firat sitt 50-årsjubileum, hade infunnit sig dessa båda ärevärdiga representanter för knypplarna i Tønders Amt i Sønder-Jylland, där spetskonsten på sin tid stod högt i flor. Den ena, som lärde sig knyppla vid 7 år — hon är nu 72 — har lärt en av sina tre döttrar konsten, då hon vill att skickligheten skall bibehållas i familjen.

möjligt. Karl hade blivit förälskad, för första gången i sitt liv på rama allvaret. Han skrev extrabrev från Australien och berättade om sin australiska lycka och den otroliga händelsen, vilken som vanligt var något hittills alldeles enastående i hela universums historia.

Kurt blev överförtjust över Kalles brev. Han glädde sig över det inträffade som ett barn över en underbar leksak, och till att börja med var glädjen fullkomligt osjälvisk. Vilket rikt och lyckligt liv Kalle hädanefter skulle föra. Snart blandade sig dock privatintressena in, men detta blott ökade Kures glädje. Hur skulle han ej själv fördjupas och få glädje av denna sak. Ty inom sig skulle han naturligtvis dela och genomleva även den.

Och det gjorde han med exalterad iver. Han slog upp en bok om Australien och fann genast vad han sökte, en bild av en skön australisk dam. Det var inte första gången han betraktat den. Så satte han högra pek-fingret på den sköna damens näsa och vänstra på sin egen och blundade. Det blev nästan

(Forts. sid. 643).

Ett värdefullt bruk

är att dagligen intaga en av Spieckers **Sanokapslar**. Återupp-rätta på kort tid nervsystemet, undanröja trötthet, missmod och sömnlöshet, alstra energi, levnadsmod och spänstighet! Finnes å alla apotek och i kemikalieaffärer i askar à kr. 2.25 och 4.25.

Putte får en idé.

Putte som turist.

I Lejonköping.

Konduktören får sitt porträtt.

Turist-Putte.

HÄR KOMMER PUTTE KLIVANDE in till sin mamma. Kan du gissa, vad Putte säger? — Jo, så här säger han: »Mamma ja vill bli turist! Ja vill gå i rutiga byxor och ha en fjäder i hatten och en kikare hängande på magen och et fotografikamera i handen.» —

På nästa bild kan du se hur Puttes snälla mamma givit honom allt, vad han behöver för att bli turist. Så fick Putte en krona att köpa tågbiljett för och en bulle i handen. Den skulle Putte ha till matsäck på sin färd ut i världen, men han skyndade sig att äta upp den, för att kunna vinka åt mamma, när tåget körde ut. — Det gick så fort, så fort, så Turist-Putte måste hålla i sig med båda händerna för att inte trilla ur. Så kom konduktören. Alla andra på

tåget visade sina biljetter, men Putte hade ingen. Det hade han glömt att köpa. — »Då blir det till att stiga av i Lejonköping», sade konduktören med barsk röst. Och Turist-Putte blev fasligt rädd. — Tänk, om där gick lejon på alla gator och bodde lejon i alla hus! Han hade gråten i halsen, och funderade skarpt på, hur han skulle bära sig åt, för att slippa stiga av i Lejonköping.

Då fick Turist-Putte plötsligt en god idé. »Jag ska fotografera konduktören», sade han, och så tog han ett riktigt fint kort av konduktören, som blev mycket glad och sände hem det i brev till sin fru och sina barn. Konduktören tackade Putte och tryckte hans hand; och så var den resan betald.

Men ack, det hände så mycket mer under Puttes långa resa! Du får väl höra av honom senare, för han har lovat att skriva hem till sin mamma. B—

Lösningar.

Fyllnadsgatan i nr 17 vanns av Hübner v. Holst, Göteborg.

Rimmen och de många djuren var inte någon pristävling men Lars Erik Carpelan i Helsingfors skall ha tack i alla fall för den namnlängd han skickat in. De flesta djuren voro rätt lösta utom ett. Hur kom Lars Erik på idén att det var ärlan som menades med versen

— ibland gran och tallar
majestätiskt går och knallar.

Det måtte vara duktiga ärlor, de finska!

Idumesarnas resa Jordan runt har intresserat åtskilliga. Den först öppnade rätta lösningen var från Gunhild Asklund, Laholm som får sitt bokpris — men även Gunhild Månsson, Västra Klagstorp och Birgit Persson, Tomarps gård, Kvidinge äro förtjänta av uppmuntran och få som belöning en bok.

Tjugosex namn ha rätt tolkats av Sven Hultqvist, Östgötagatan 31, Stockholm och Asta Stenson, Bagaregatan 15 C, Göteborg. Den senare unga damen komplimenteras för sin vackra och omsorgsfulla rundskrift.

Lösning till ordsprågsåttan: Lilli, kärna, Brita, ren, Lasse, krona, bä-bä, sot.

Den här söta dockmamma heter Karin Reitz, är 3 år och bor i Westfalen. Hennes mormor är svenska, och en släkting i Sverige har skickat in kortet, som visar henne på promenad med Käthe Krusedockan Eva. Tävlingen "Mamma och barn" fortgår.

Hans och Lisas äventyr.

Lisa och Hans skulle sätta bo
Lisa köpte höna och Hans en ko.
Goda ägg de av hönan fick
av kossans mjölk de fick sig en slick

berättar Birgit och det låter ju betydligt angenämare än vad Inger Ask i Sjövik, Krokek låter dem råka ut för:

Hans och Lisa åkte ner för backen
när de kommo ner plumsa de i vatten.
Plaskvåta voro de bägge två
och rädda som harar att de skulle smäll få.

(Här haltar metern lilla Inger, men vi få inte vara för kinkiga. Alltså vidare:)

Hans och Lisa skulle plocka blommor
mötte många svarta och vita kor
lekte med deras svans
att de börja gråta, o så dant!

En verkligt rörande syn med de gråtande korna.
Ingers väninna Emmy Reventberg, också från Sjövik har även hugnat oss med ett längre skaldestycke där det bl. a. heter:

Då dom skulle äta soppa
då sade Hans: o en loppa!

Inte underligt att "de fingo aga av deras jungfru heter Ada".

9-åriga Ailien Johansson i Nässjö skriver kort och gott:

Hos oss finns en Frans
Men inte nån Hans
I stället för Lisa.
Ha vi 13 små grisa.

Och det bytet är hon kanske nöjd med.

Nästa gång komma Hans och Lisas äventyr illustrerade av en bland de tävlande. De' ni!

Ett prov på en liten trevlig ex-libris för en flicka.

Nästän alla barn tycka om att läsa böcker och de flesta få med åren tack vare snälla föräldrar och välvilliga tanter ett litet bibliotek. Det är roligt att kunna märka sina böcker med en ex-libris — ett bokägaremarke, som skiljer ens egen bok från alla andras, och i all synnerhet om man rita märket själv. Idun föreslår nu sina läsare i åldern tio till tjugio år att delta i en tävling om en riktigt vackert ex-libris. Hälst bör detta ägaremarke, som är avsett att sättas på pärmens insida eller på för-

(Forts. sid. 645.)

När Ni låter fernissa Edra korkmattor använd **GENTELES LINOLEUMFERNISSA**.
VARJE burk är försedd med Sveriges Husmodersföreningars garantimärke, som innebär att fernissan underkastats samvetsgranna praktiska prov och tillerkänts **Husmodersföreningarnas Diplom**.
OÖVERTRÄFFAD I SLITSTYRKA, HÅRDHET OCH GLANS!
Säljes i varje välsorterad färghandel.

IDUN S PORTRÄTTGALLERI

MAJA SJÖSTRÖM,

den kända textilkonstnärinnan, har tilldelats medaljen Illis quorum för sitt arbete som ledare och textilexpert för Stadshusets textilier.

ANNA TROLLE-WACHTMEISTER.

Grevinna, född Rosenblad, Bromölla. Änka efter överstekammarjunkaren greve H. G. Wachtmeister. 60 år den 2 juli.

HEDVIG HEGARDT.

Fru, född Björnström, Thorsätra, Kungsängen. Maka till f. ryttmästare: J. H. B. Hegardt. 50 år den 6 juli.

LOTTEN KROGH †.

Fru, född Thorsander, Stockholm. Änka efter stationsinsp. vid Statens järnvägar Axel Krogh. * 1830. † 19 juni.

HANNA JANSSON †.

Fru, Göteborg. Änka efter fabriören Otto Jansson. En son var nyligen avlidne direktör John Hammar, Sthlm. * 1842. † 19 juni.

SIGRID STENBOM †.

Fru, Sundsvall. Maka till f. d. sjökaptenen O. F. Stenbom, Sundsvall. * 1847. † 14 juni.

FANNY NORRBOM †.

Fru, född Poutz, Kristianstad. Änka efter bruksägaren Bruno Norrbom å Molkom. * 1847. † 15 juni.

CHARLOTTE v. HAUSSWOLFF †.

Fru, Båstad. Änka efter underlöjtnanten E. von Hausswolff. * 1848. † 18 juni.

AMANDA JOHANSSON †.

Änkefru, Göteborg. En son till den avlidna är kyrkoherden Filip Lundahl därstädes. * 1850. † 11 juni.

BEDA SÖDERMAN †.

Fru, född v. Kiöbling, Kramsta, Järsö. Änka efter kronofogden Per Söderman. * 1851. † 9 juni.

INGEBORG ZETHELIUS †.

Fru, född friherrinna Sparre, Örebro. Änka efter majoren G. E. Zethelius. Förf. till flera kokböcker. * 1862. † 23 juni.

ANNA KNUTSDOTTER SPARRE †.

Fröken, Stockholm. Dotter till landshövdingen friherre Knut Ulfson Sparre. * 1863. † 24 juni.

MARIA CURMAN †.

Fru, Bräcke. Dotter till ryttmästaren friherre J. A. G. Rappe och hans maka, född von Platen. Änka efter regementsläkaren A. Curman. * 1866. † 16 juni.

ERICA GRÖNKVIST †.

Fru, född Kristiansson, Katrineholm. Änka efter ingenjören Herman Grönkvist. * 1871. † 12 juni.

KARIN WILHELM †.

Fru, Norrköping. Maka till köpmannen H. F. Wilhelm. * 1888. † 15 juni.

SELMA GIÖBEL,

den skickliga och uppskattade textilkonstnärinnan, fyller den 10 juli 80 år. Född å Mårsätters bruk i Örebro län som dotter till brukspatronen C. F. G. Janson och hans maka, genomgick hon, vorden vuxen, Tekniska skolan i Stockholm. Efter privatstudier för professorerna M. E. Winge, F. Kjellberg och C. Curman, studerade hon vid South Kensington Art School i London samt vidare i Rom, Florens och Paris. Styrelseledamot i föreningen Handarbetets vänner 1874—85, var hon dess representant vid världsutställningen i Paris 1878. Var medstiftarinna av Nya Idun och medlem

Selma Giöbel.

av dess styrelse till 1896. År 1885 grundade hon firman "Svensk konstutställning S. Giöbel" i Stockholm och verkade som denna firmas direktör till 1898. Startade slutligen 1908 tillsammans med fru Maja Alvin affären Vadstenabroderier för broderade och sydda spetsar.

Fröken Giöbel har för sin konst och sin verksamhet fått mottaga utmärkelser i form av medaljer; sålunda silvermedalj i Paris 1878, guldmedalj i Stockholm 1897 och "Illis quorum" 1898.

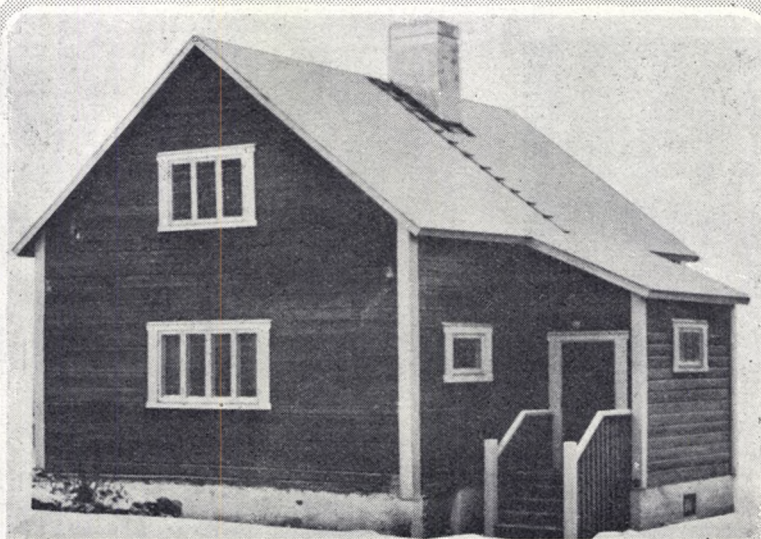
Till hennes hem i Vadstena gå helt säkert på 80-årsdagen många välönskningar från beundrare av hennes gärning.

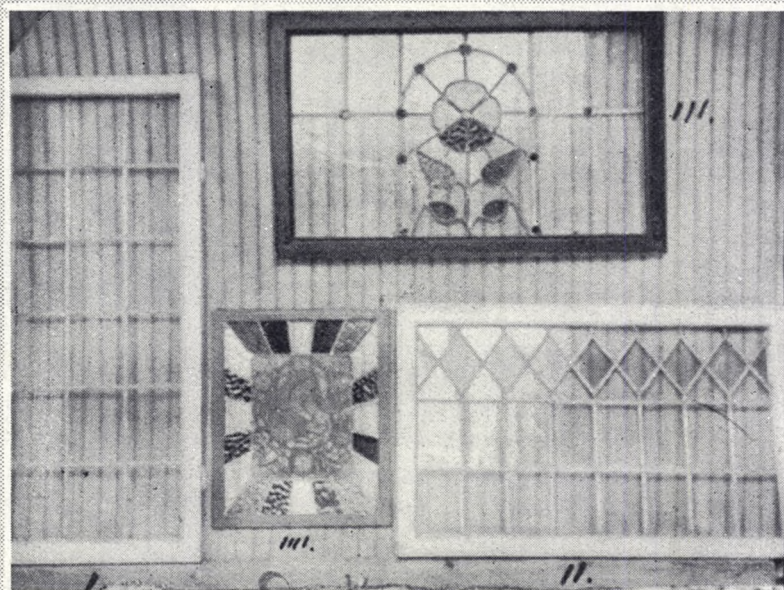
HEMMET, SOM VANN IDUNS HUSFLITTÄVLAN

Så här såg kåken ut, när pristagaren i Iduns husflitstävlan köpte den av en bonde för några hundra riksdaler.

Och så här ser kåken ut nu, och den kommer att bli ännu bättre, påstår ägaren, när han får råd att lägga på det efterlängtdade takteglet.

Fönsterglaset skulle kosta 200 kr. För att spara skar hr Söderlund smårutor av skräpglas och gjorde blyinfattningar med resultat, att fönstren blevo både vackrare och billigare än de vanliga rutorna.

Pristagaren kör limmer till sin stuga under semestern från sitt kontorsarbete.

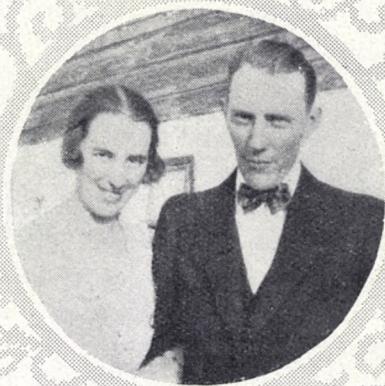

Interiör av vardagsrummet. Hörnskåp, slagbord och stolar äro i betsad och bonad furu. Sniljeflossamattorna äro utförda av husmodern själv.

För resultatet av Iduns husflitstävlan redogöres sid. 637.

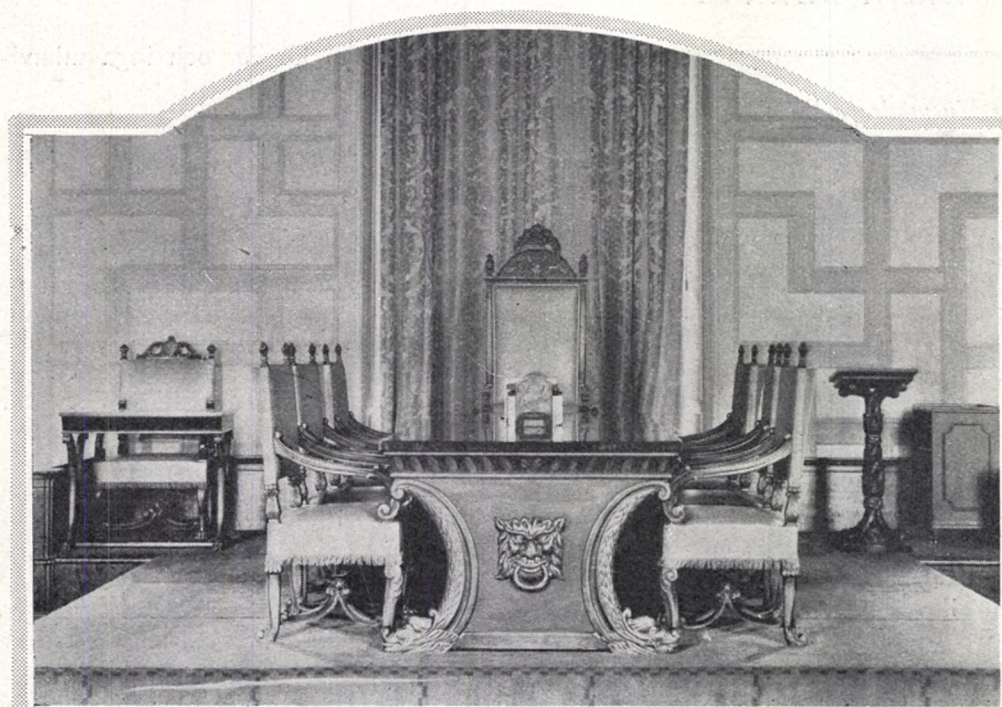
Fru Gerda Söderlund väver sniljor till sina flossamattor. Till vardagsrumsmattan klippte hon sniljor till en längd av över en halv mil.

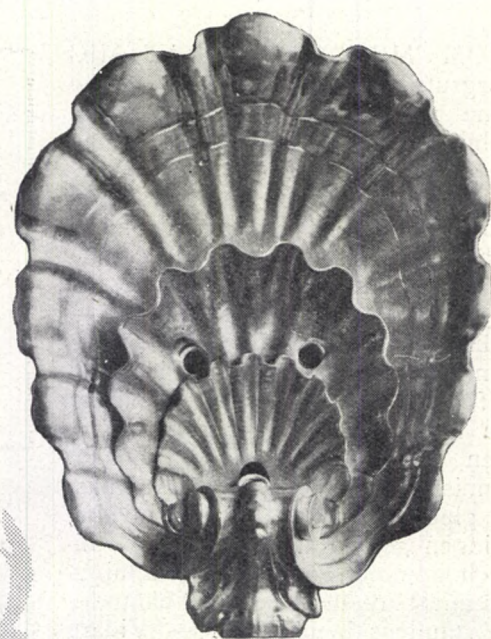
Herr och Fru Söderlund.

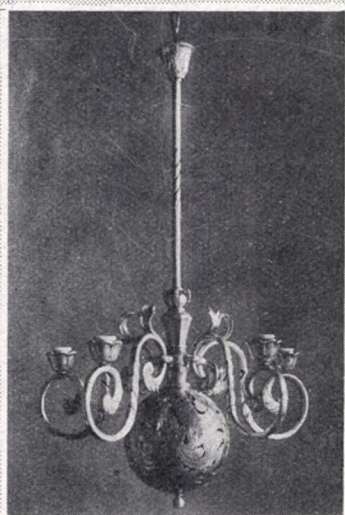
VACKRA MÖBLER I STADSHUSET

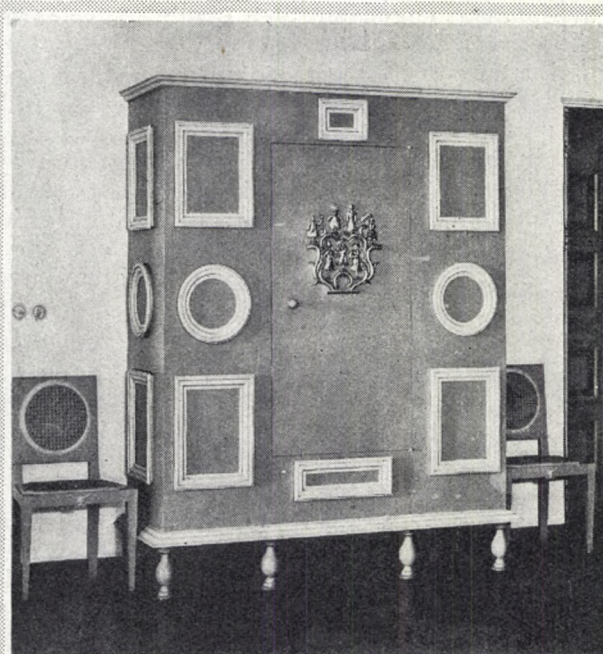
Presidiet i rådsalen, som levererats av N. K. är i polerad och skulpterad björk, klädd med rött skinn. Gardiner i röd italiensk sidenbrokad, matta i samma färg.

Muslan, detta tacksamma dekorativa motiv, har givit idén till denna vackra lampett i försilvrad brons, som hänger i de Hundrades Valv.

Denna takkrona är liksom lampetten utförd i försilvrad brons och levererad av N. K.

Väggskåp målat i pärlgrått och vitt och stående i rådsgången. Det lustiga ornamentet i förgyllt trä anger att skåpet är avsett att förvara kläder i.

Frodiga barockänglar kröna det originella spegelskåpet, som pryder rådsgången. Materialet är grått och vitt trä med ornament i guld.

Grått och grönt äro färgerna i borgarrådet Oscar Larssons rum i stadshuset. Möblen, som är från N. K., i grågrönt trä med grön klädsel, står vackert mot den luftiga väggdekoreringsen, utförd av Henrik Krogh, och mattans kinesiska mönster.

VAD TILLTALAR ER MEST PÅ GÖTEBORGSUTSTÄLLNINGEN?

FRUARNA BERÄTTA.

VAD SOM MEST TILLTALAT MIG på Göteborgsutställningen? — Svårt att nöjaktigt svara på, då allt eller nästan allt som utställningen bjuder på är bra, i många fall bättre och vackrare än vad någon annan utställning förut bjudit. Det som mest tilltalade den materiella sidan av min natur var Göteborgsbagarnes rikhaltiga utställning av sitt förträffliga bröd, såväl det välbakade, mjuka och stora matbrödet — jag har ännu en rågsiktslimpa, snart 14 dagar gammal med sista kanten lika god som den första — som ock det utmärkta grova och möra spisbrödet, vilket senare allmänheten generöst bjöds att avsmaka.

Men människan lever ej av bröd allenast — därför gladdes ett annat sinne mycket vid vandringen genom Göteborgs stads historiska och kommunala minnesutställning, och då ej minst av den del som nämndes »de högre ståndens hemkultur». — Vidare tilltalades mitt nöjeslystna sinne mest av akvariet — det var helt enkelt fascinerande att beskåda vackra och fula fiskars hemliv i sin rätta miljö — och så till slut smektes mitt sinne av fåfänga angenämt av att de snälla servitörerna i Stora konditoriet och de uppmärksamma servitörerna hos Pripp aldrig med en min läto mig förstå att jag var en medelålders, enkel och tämligen ointressant husmoder. Ty sådana bruka annars ej vara bortskämda med någon större artighet från liknande håll!

Ida Högstedt.

Centralstyrelseledamot i S. H. R. och Iduns hemkonsulent.

”Som skånsk kvinna av gammal bondesläkt”.

Som kvinna, som skånsk kvinna av gammal bondesläkt med vävaretraditioner i blodet, är det ju naturligt nog, att jag söker mig till hemslöjsgatan, och vad jag där ser fyller mig verkligen med en jublande stolthet över allt det, som kvinnlig flit, kunnighet och arbetsamhet åstadkommit. Och jag gläds över det goda arbete hemslöjdsföreningarna nedlagt i de olika landsändarna.

Fortsätter jag sedan till den konstindustriella avdelningen, stannar jag en stund bland den där utställda keramiken, där Eva Björks monter i särskilt hög grad tilltalar. Allt så enkelt och fint i färg och form, så stilla och harmoniska färger, ömt och varsamt lagda ut över materialet, så att man riktigt ser, hur hennes hjärta varit med i arbetet. Och det fyller mig med oändlig bitterhet och vemod, att tänka, att det skall sättas hinder för hennes betydande gärning genom den röda hanens framfart; man säger mig nämligen, att hennes fabrik vid Mölndal icke på nytt kommer att resa sig ur gruset.

Vad jag tycker allra bäst om på Göteborgsutställningen? Jo, kanske jag ändå vet det: det är den pietetsfyllda varsamhet, med vilken man begagnat sig av naturen själv därute bland bergknallarna. Hur stortartat man förstått att underordna det mänskliga ingripandet det av naturen givna.

Ida Malmström.

Ordf. i Visentofta Husmodersförening (Malmöhus län).

Sveriges Husmödrars Riksförbund hade nyligen i Göteborg sitt årliga landsmöte. På begäran av Idun ha några av de i mötet deltagande husmödrarna yttrat sig om utställningen från husmoderlig synpunkt, var och en framhållande vad som tilltalat just hennes smak. Svaren återges här.

Mer hänsyn till de ensammas bostadsfråga!

Vid mitt besök i »Hus och Hems» heminteriorer å Göteborgsutställningen blev jag sannerligen tilltalad av ett litet »ensam-rum» med kokvrå. Det vore önskligt, om man vid nybyggnader toge mera hänsyn till de ensamstående, självförsörjande kvinnornas krav i bostadsfrågan. De ha ofta svårt att med sina begränsade tillgångar klara debet och kredit, varför en inackordering för dem ställer sig alldeles för dyrbar. Genom en praktiskt genomförd rumsinredning kunde de bekvämt ordna frukost- och kvällsmålet själva och dessutom få mera hemkänsla än i ett vanligt förhyrt rum, där ingen haft tanke på deras bekvämlighet och trevnad. Kokvrån borde för fullständighetens skull utökas med ett angränsande tvätt- eller badrum. — Idén är värd att uppmärksammas.

Nancy Enwall-Garden.

I Karlstads Husmoderförenings styrelse.

Kapellet det vackraste.

Det första, som genom sitt läge fångar utställningsbesökarens uppmärksamhet, är det lilla kapellet med sina sinnebilder av människosläktets längtan tiderna igenom att bortom materiens gräns finna näring för anden. Det vackraste av allt det vackra Göteborgsutställningen gav mig var just den tanke, som förlagt helgedomen till denna plats.

Då utställningen är så genomgående tilltalande både i sin helhet som i detaljerna, förefaller det svårt att här tala om något oskönt, men oskön är likväl den tarvliga plåtfiguren på Exporthallens tak. Figurens blåa mantelfärg svår våldsamt mot flaggornas blågula dukar, och ger ett intryck av banalitet, som ej gör rättvisa åt den eljest arkitektoniskt harmoniska omgivningen.

Agnes Ingelman.

Ordförande i Styrelsen för Sveriges Husmödrars Riksförbund.

Vad jag tyckte bäst om? De riktigt hisade nya svenska flaggorna både utom och inom utställningsområdet och den blivande elektriska järnvägen Stockholm—Göteborg, på utställningen representerad av dalsträcken vid sjön Aspen. Tänk, — inga skogseldar »förorsakade av gnistor från lokomo-

tivet», inga sotiga kupéer och inga utländska kol.

Alma Lénström.

Vice ordf. i Stockholms stads Husmoderförening.

En legendbonad det som grep mest.

Av utställningens alla härligheter tog mig mest Ingeborg Wettergrens sydda legendbonad i Konstindustrihallen.

Varför, kan jag inte så här utreda — hur ofta kan man väl det, inför det som är mycket vackert!

Marja Edén.

Centralstyrelseledamot och ordf. i Stockholms läns Husmodersförbund.

Ålandsstugan rörde hjärtat mest.

Vad som rörde mitt hjärta mest var Ålandsstugan på den utlandssvenska avdelningen.

Med ringa medel och med finsk valuta att röra sig med ha dock ålänningarna anordnat en utställning som vittnar om ett uppoffrande och mödosamt arbete och en förståelse för vad som kan intressera Sveriges folk. Den är en kopia av stugan i en bondgård från 1870-talet. Här finns spinnrockar och andra tillbehör för hemslöjd. Här finns fisknät och sälbössa och i den väggfasta sängen de vackraste sängkläder samt hemmavävda lakan och örngott rikt broderade. Husmodern lade särskilt vikt på, att sängarne skulle vara rena och fina. Den uppslagna bibeln på bordet talar om gudsfruktan och goda seder. På golvet ligger hemmavävda trasmattor. I mitten finns ett fält, där bara golvet är synligt. På det fältet brukade husmodern varje lördagsafton under vår- och sommar-månaderna lägga friska löv i vackra rutor.

Ålandsstugan är endast en detalj i den stora utställningen, men den talar sitt tysta språk. Ålänningarne vilja med denna utställning sända till oss alla svenskar en hälsning från vårt gamla kära Åland.

Ruth Borg.

Ordf. i Lunds Husmoderförening.

Den imponerande sjöfartsavdelningen.

De gamla fartygstyperna, dels i avbildning, dels i modell tala sitt tysta, men väldiga språk om havets duster. Ostindiska Kompaniet är ett gånget namn, men huru mycket lever ej ännu kvar från den tiden! Se på de sista, från havsbotten nyligen upptagna porslinspjäserna.

Och i vår tid. De stora bolagen Transatlantic och Broström bland många andra. Modellerna av deras båtar bära vittne om det sista på området. Driftsäkerhet, praktiskhet i anordningarna parad med elegans står tryckt på var och en av dem. Kartorna vid sidan, med deras inlagda ångbåtslinjer, ge vid handen, att Göteborg genom sin sjöfart omspinner hela världen och på samma gång gör det svenska namnet känt och hedrat.

Ida Nordin-Pettersson.

I Stockholms S. H. R.

Vid **Kraftnedsättning efter sjukdom** är järnmedicinen Idozan det bäst stärkande och aptitgivande medel. Intages lätt av såväl barn som äldre. Snabb och överraskande verkan. Genom Idozans 5-dubbla järnhalt jämfört med andra dyl. prep. är detta preparat avsevärt billigare än andra järnlösningar. Rådfråga läkare. Fås på alla apotek. Nedsatt pris Kr. 3.50.

IDOZAN
FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN

Reumatism

Pinas icke — Sloan's Liniment borttager ögonblickligen värken. Ha det till hands för reumatiska plågor, vrickningar, blånader, nervvärk och andra nervåkommor. Ingen gnidning — det tränger in i huden ändå. Fås på alla apotek.

SLOAN'S Liniment

Från första stund

kräver spädbarnets hud en fullt tillförlitlig salva

MILLIDIN-SALVA

A Barnbördshuset Pro Patria, Sthlm, har sedan mer än 10 år tillbaka använts den numera av Millidin-fabr. i Hälsingborg tillverkade Millidin-Salvan mot de hos spädbarn vanligt förekommande hudlösheterna och rodnaderna, liksom också mot sårnader å mödrarnas bröstvärtor, uppkomna genom digivning, och ha alla dessa åkommor påfallande hastigt gått till förbättring eller fullständig läkning under behandling med denna salva. Intygas sanningsenligt. Ellen Westenberg 1:sta barnmorska och föreståndarinnan vid Barnbördshuset Pro Patria, Stockholm. MILLIDIN är dryg, obegränsat hållbar, härsknar aldrig, därför billig i användning. Fås å apotek, kemikalie- och övriga affärer. Tillverkare: Millidin-fabriken, Hälsingborg. Nederlag i Stockholm.

Tel. Riks 813 44.
Allm. Vasa 25 31.

Firma A.-B. GULLBERG & PETRÉ, Luntmakargatan 79.

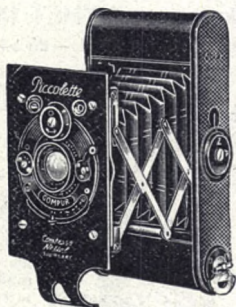

Ingen dam

behöver numera sakna nöjet av en god kamera! Vi kunna erbjuda Eder synnerligen små och behändiga miniatyrkameror i elegant utförande till lägsta pris.

Rekvirera genast vår nyutkomna, illustrerade **Amatör-Priskurant I B/1923.** över alla slags fotogr. artiklar för amatörer.

Forsners A.-B.
STOCKHOLM C - Klarabergsgat. 44

Medisan-tabletter

ett nytt tillförlitligt medel med snabb och säker verkan vid nervsmärtor, reumatism, huvud- och tandvärk m. m. Kliniskt prövat å sjukhus. Lätt att intaga då tabletterna hastigt sönderfalla i vatten. Obs! Salicylsyra ingår icke i någon form. Fås å alla apotek. Tillverkas å APOTEKET LEJONET, Malmö.

AKTIEBOLAGET SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: Malmö.

Mottager insättningar å Depositions-, Kapital- och Sparkasseräkning till högsta gällande ränta.

Fullständig bankrörelse.

Rätt som det var stod Karl med mästerverket i handen och en ovanlig blekhet över dragen framför brodern, som satt med ett förväntansfullt uttryck över hela det stora hästansiktet, där de svarta ögonen blänkte tomt som stenkol.

»Den här saken, förstår du», sade Kalle med sammanbiten röst, »är ingenting för dig att leka med och fantisera om och göra idiotisk och löjlig vers av. Det är den värsta strunt du skrivit, och därför gör jag så här!»

Därmed rev Kalle mästerverket i småbitar, gick lugnt bort till kakelugnen och brände upp alltsammans. Men Kurre satt hjälplös och kved, och han förstod, att det var mycket som nu gick upp i rök för honom.

»Den här saken, förstår du», fortsatte Karl, »är något som jag måste ha absolut uteslutande för mig själv, och jag tål inte, att du med ett enda ord eller en enda tanke berör de här känslorna. Det här är allvar och mina känslor, och bort du med fingrarna!»

Kalle gick häftigt ett par slag genom rummet, och hans hand strök genom det korta, ljusa håret. Därefter lade sig hans upphetsning något, han satte sig hos Kurre och dunkade honom i ryggen.

»Nu ska du inte vara ledsen för det här, lilla Kurre», sade han. »Jag vet ju att du ingenting vet eller förstår eller menar, för annars kunde det slutat illa för dig. Fortsätt du och dikta om vad du vill, men bara inte om henne, för det kan du inte. Och vi ska vara lika goda vänner ändå. Kryp du till kojs bara. Jag sitter uppe en stund.»

Det blev en lång stund, som Karl satt uppe. Han slog sig ned vid skrivbordet och började plötsligt skriva. Ark lades till ark och timme till timme. Den för honom annars så sällsynta blekheten hade eftertratts av en hög rodnad. Äntligen fram på morgonen slutade han, slängde in papper och penna i en låda och kröp själv till kojs. —

Ingen av bröderna berörde med ett ord vad som skett. De hade sedan en lika trevlig samvaro som vanligt, åtminstone att döma av ord och åthävor.

Men när Karl rest, blev Kurt med ens mycket sjuk, och svag och motståndslös som han var, dröjde det inte många dagar förrän han avled lika lugnt och stilla som han levat.

Samtidigt rasade en fruktansvärd storm över Nordsjön, varvid åtta fartyg förläste. Det var den natten, då svenska handelsfartyget Irma gick under med man och allt.

Tvillingarna följdes i döden, och diktaren K. Andersson var inte mer.

Efter brödernas död avslöjades Karl som en hänsynslös lycköskare, som simpelt skördade äran av en stackars sjuklig broders livsverk. Den förut fullkomligt okände Kurt upptäcktes och utropades i stället, särskilt sedan man bland hans efterlämnade papper funnit en prosahymn till kärleken, enkel, stark, stor och ursprunglig. Det blev utslutande genom detta posthuma verk, som diktaren K. Andersson blev odödlig.

Varje ord som Kurt diktat har nämligen redan blivit till torr och död litteratur, men Karls kärlekshymn strålar alljämt med livets friska och klara färg. Vad som för Kurt betydde hela hans liv och som skapades i svett och vända under långa och mödosamma år och som var hans enda glädje, det är förvissnat som torra rosenblad som strös för vinden. Men de sidor Karl skrev under en enda natt och som för honom blott betydde några timmars frigörelse, de skola leva genom tiderna och skänka glädje åt tusenden.

Karl lånade i livet, Kurt efter döden sitt namn åt den andres verk.

Kristalin

Jag är rädd om min tvätt och mig själv, därför använder jag

KRISTALLIN TVÄTTMEDEL
GARANTERAS
UTAN KLOR

»Kristallin, det effektiva, självverkande tvättmedlet, skadar varken tyget eller händerna och gör tvätten välluktande och bländande vit. Därför har detta tvättmedel blivit

Husmoderns favorittvättmedel

Aug. Försters

Flyglar och Pianon
Hirschs Pianomagasin
(CEDERGREN & C:o)
Regeringsgatan 26, Stockholm

Använd radium.

Radiums förträffliga egenskaper äro vitsordade av tusentals läkare och radiumkur användes på de flesta större sjukhusen över hela världen.

Radium fördrivar smärtor, underlättar ämnesomsättningen, stärker aptiten, undvår matmätningen, verkar blodbildande, lugnande på nerverna, utdrivar den skadliga urinsyran ur kroppen och motverkar ålderdomssvaghet.

Radium användes i ständigt stigande grad av läkarvetenskapen överallt i världen mot bl. a. gikt, ischias, reumatism, nervsmärtor, störningar i ämnesomsättningen, njursjukdomar, blodbrist, ålderdomssvaghet m. m.

Rådfråga er läkare!
Ett glas Miradiumsalt besitter mineralsaltets erkända egenskaper, samt innehåller 2,500 mache-enheter (= c:a 250,000 voljeheter) äkta radium.

Miradiumsalt till 18 dagars förbrukning och Miradiumpastiller till 15 dagar erhållas på apoteken å kr. 6: 50 pr glas. Skriv till Miradium-Generaldepot, Avd. 20, Apoteket Vasens Droghandel, Vitrum, Stockholm, efter Radium-Broschyren, som sändes fullständigt gratis.

Barnens förtjusning är

JAMAICA BANANER GODA

Ytterst lättsmälta Närande.

Kleinerts

BAD-mössor,
vackraste, bästa och elegantaste.
Enormt urval.

(Försäljas endast till grossister.)

I. B. Kleinert Rubber Company
North European Agency:
St. Kirkestræde 1, Köbenhavn.

Begär alltid

MAIZENA

Oöfverträfflig

såser,
bakning,
maizenagröt
etc.

Damernas diskussionsklubb.

Modern-uppfostrarinnan.

ATT SKILJA PÅ DESSA BÅDA KALL, DET att vara mor och det att vara uppfostrarinna, förekommer ibland, men det är ett fel, som har de ogynnsammaste följder för det uppväxande släktet. Lyckligtvis ingår det i de flesta mödrars tanke, att de även skola vara sina barns fostrare till bra människor. Men tyvärr äro insikterna i uppfostrarens svåra kall så bristfälliga hos många mödrar, att det gör en ont om de arma barn, som råkat bli deras "försökskaniner". Om det kunde lända till riktlinjer för unga mödrars dels självuppfostran och dels uppfostran av sina nuvarande eller blivande barn, ville jag uppteckna några synpunkter, som äro att beakta för den som strävar att bli både en god moder och en framgångsrik uppfostrarinna.

Börja tidigt att fostra ditt barn! Genom tålmod och konsekvens lyckas det ganska snart att lära småbarn snygghet och lydnad, likaså hövlighet och hänsyn. Sådana små färdigheter som att niga, boka, hälsa, tacka, läsa borböden m. fl. visa tydligt, att fostran till civiliserad människa är på god väg. Så snart barnet visar att det har en vilja, skall barnet läras att lyda, d. v. s. viljan skall inriktas att underkasta sig den förständigares vilja, som väl i de flesta fall är mors. Sker detta ej godvilligt, bör ej modersömheten avhålla uppfostrarinnan från att ta till riset. Kom ihåg, att riset är det lindrigaste och verksamaste medlet mot olydnad till en viss ålder!

Före skolåldern bör barnet vara färdigfostrat till lydnad. Ett olydigt skolbarn är en styggelse för kamrater och lärare. Mor bör om möjligt själv följa sitt barn till skolan första dagen. Vid detta viktiga tillfälle bör mors närvaro ej saknas, och sedan bör hon ge sig tid att deltaga i sitt barns skolerfarenheter, dess väl och ve. En mor bör aldrig klandra lärarna, ty det försvårar barnets ställning i skolan. Barnen böra läras att själva ha ansvar för sina skolmaterial, sina läxor och att passa på tiden. Likaså skola de läras att själva se till, att de äro hela och rena, då de gå till skolan. Ambitionen och solidariteten med familjen väckes genom detta. Inte vill ett barn, att mor skall behöva skämmas för dem.

I pubertetsåldern kräves mors förstånd och finkänslighet i högsta grad. En mors förnämsta uppgift blir nu att sanningsenligt förklara sitt köns egenheter och utrusta sin unga dotter med vishet och vilja att värda och utveckla sin kvinnlighets bästa egenskaper och bevara sin renhet. Är det en väluppfostrad dotter, är mor hennes bästa förtrogna i ömtåliga frågor, och en god dotter har nästan alltid en god moder, som är hennes bästa stöd. En mor har även plikt att genom samtal med sin son inge honom aktning för kvinnan och försöka inpränta renhetens bud i hans unga sinne. Genom att sätta goda böcker i barnens händer kan mycket ont förebyggas, likaså genom att bereda barnen tillfälle till förädlade nöjen inom hemmet, sport och friluftsliv.

Vid val av levnadsbana är det mors plikt att bistå med kloka råd. Tag därvid hänsyn till ditt barns anlag och lust om sådana avgjort förefinnas! Betänk, att ditt barn själv skall bära sitt yrkes väl och ve! Även om du ej gillar valet av yrke, så lät barnet få råda, om din ekonomi ej ställer hinder i vägen! Gör om möjligt en uppoffring för att hjälpa ditt barn fram på dess levnadsbana! Det blir till välsignelse, om ditt barn får följa sin kallelse.

Var i dina barns kärleksangelägenheter en finkänslig förtrogen! Glöm ej din egen ungdomstid och bistå med råd och dåd som endast en god moder gör! Låt dina barn förtroendefullt gråta ut sina kärlekssorger i ditt knä, och mottag deras hemligheter med förståelse och sympati! Bliv en snäll och tillbakadragen svärmor, en klok, hjälpsam och osjälvisk farmor eller mormor, och — mer kan man icke begära. Har du uppfyllt alla dessa modersplikter, vilka ej äro oöverkomliga, om du själv försökt att utveckla dina bästa egenskaper som kvinna, då får du säkert rik belöning av dina barns och barnbarns kärlek och tacksamhet, och mer kan man icke begära. **SIGNAL BERM.**

(Forts. fr. sid. 638.)

sättsbladet, inte bara bestå av två bokstäver, ägarens initialer, och någon inramning utan om möjligt bör det ligga någon idé, en anspelning på bokägarens person eller namn i den teckning, som insändes. En ivrig tennisspelare kan t. ex. sätta dit en racket, en skånska kan få med en bit skåniskt landskap, en ung herre, som heter Granquist, kan lämpligen sätta in en sådan kvist som dekoration, och en liten flicka som är förtjust i sagor, föredrar kanske att rama in sin favoritfigur i sagornas värld. Möjligheterna äro otaliga, det fordras bara litet fyndighet och talang för att teckna. Resultatet får nämligen inte bara verka rebus utan också vara vackert som teckning betraktat. Alltså fram med ritstift eller tuschpenna. Insänd teckningarna före 1 aug. till Ex-libristävlan, Iduns Redaktion, Stockholm. De tre bästa teckningarna belönas med tre verkligt vackra böcker.

Barnens hudvård

fordrar en mild och väl överfettad tvål. Just på grund härav är idealet för en barnatvål

F. Pauli's

OVICULA

(ägg)-tvål

Pris 1 kr.

Feniths

namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: **"Extramärket Fenith"**
Växtmargarin: **"Feniths Extra Växt"**

äro marknadens förmämsta kvaliteter.

Vår mycket omtyckta

"3/4 kg. ask"

Choklad - Konfekt

Marmelad à 3.90 pr ask

Till landsorten fraktfritt 4: 40 pr ask.

PERCY F. LUCK & CO

Apotekare John Lindgrens Kinavin

med eller utan järn, berett av äkta druvvin. Sedan flera årtionden välkänt såsom ett stärkande och stimulerande medel vid svaghetsstillstånd, särskilt blodbrist.

Till salu å alla apotek.

Tillverkas å **APOTEKET LEJONET, Malmö.**

"Tack vare min **HOLKA**,
gör det mig ingenting
om det regnar."

Utvändigt våt, invändigt torr.

Finnes i alla väl sorterade konfektionsaffärer.

En lång järnvägsresa

verkar tröttnande och nedsätter intresset för färden. Bara några droppar »4711» behövas ibland för att återställa välbefinnandet och göra resan behaglig. »4711» renar, desinficerar och uppfriskar den ofta så tryckande atmosfären i kupén.

Därför bör »4711» alltid medtagas på resor.

Man använde blott den enda äkta (Blå-Guld-Etikett).

4711 Eau de Cologne

Använd i badet Eau de Cologne-Badsalt

IDUNS KOKBOK En välkommen present

är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

12:te upplagan

Fullständigt omarbetad o. utvidgad

Nedsatt pris 8 kronor

Oatine

NÄR NI ANVÄNT VATTEN OCH TVÅL, TROR NI ANSIKTET VARA RENT, det är emellertid ett rent misstag och samtidigt blir huden torr. OATINE-CREME ingnides och avtorkas, varigenom porerna rensas och ansiktet håller sig yngre och vackert genom åren.

OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 3:— och i stor burk med tredubbel innehåll å Kr. 6:—. Håll endast tillgodo med OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar.

uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och vällyktad samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. — Fås i burkar av samma storlekar å Kr. 3:— och Kr. 6:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

Oatine SNOW THE OATINE COMPANY - Malmö, Paris & London

OATINE En gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Ressällskap

genom Iduns reseförmedling.

Västkusten. Ressällskap önskas av ung dam, anställd som bankkassörska. Har semester under tiden 29 juli—19 aug. och hade då tänkt att första veckan bevista Göteborgsutställningen och de andra 14 dagarna på någon badort, vilket ju kunde pr korrespondens närmare bestämmas.

Tennisintresserad.

Iduns korrespondensklubb

Iduns förslag om bildandet av en korrespondensklubb har jag med största intresse tagit del av och ber nu om medlemskap. Jag är tjugutvå år, elementarlärarinna och mycket intresserad av mitt arbete. Emellertid känner jag mig ännu ganska främmande i den stad, där jag fått anställning. Även känner jag mig på grund av ungdom och oerfarenhet ganska dum och "grön" i åtskilligt, som rör mitt yrke. Därför skulle jag vänta mig nytta och nöje av tankeutbyte med en yrkeskamrat på främmande ort. Men som mitt umgänge till stor del utgöres av "skolfolk" och jag fruktar för ensidighet, skulle jag även vara mycket tacksam för brevväxling med en person inom ett annat yrke och med vitt skilda intressen. Vad som mest intresserar mig är litteratur, men jag tror mig även kunna äga förståelse för dem, som ej dela denna min böjelse. God vilja saknas åtminstone ej.

Suss.

Jag är kvinnlig banktjänsteman, med en någorlunda ljus syn på tillvaron, som många andra intresserad av teater, konst och litteratur. Dock, sedan fem år tillbaka förlovad har jag den sista tiden börjat inse att jag för bädas vår skull måste slå alla tankar om det egna hemmet ur hägen. Meningsskiljaktigheter på grund av olika åsikter vålla gång på gång de svåraste dispyter men kan jag trots detta ej förmå mig till brytning. Ensamheten synes mig så skrämmande och då jag ej äger någon att meddela mig med vore jag så tacksam om bland tidningens läsarinor funnes någon som provat detsamma som jag och som genom korrespondens ville hjälpa mig att skingra mina dystra tankar. Ingen vore mer glad än

Peggy.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 43. Finnes något medel mot långvarigt håravfall och att få nytt hår att växa ut, då man är nära 50-talet? Håret är urblekt eller s. k. "blackigt", samt tunnt och torrt. Har noga följt föreskrifterna om hårets skötsel i n:r 6 av Idun, fr. 7. Håravfallet ej upphört. Finnes möjlighet att återfå hårets ursprungliga färg utan att färga det? Synnerligen tacksam för svar vore

En förtvivlad.

Det allmänna kroppsliga och själsliga hälsotillståndet har stort inflytande över håret. Om håret faller mycket ur — när man annars sköter det monstergillt — är det oftast beroende av nedsatta kropp- eller själskrafter, ja, till och med om tänderna äro i olag kan det ge anledning till starkt håravfall, som upphör i och med att tänderna blivit plomberade eller omsedda. Hårets tillväxt är beroende av att blodcirkulationen är normal i hårbotten, varför denna skall masseras dagligen med fingertopparna, vilket befor-

Ingens ovän, men
var mans vän

har Yema blivit på kort tid. Ni också känner naturligtvis Yema — den nya, epokgörande hudcremetvålen. Yema vinner dagligen nya vänner och ingen av dem ångrar sin nya bekantskap. Det finnes ingenting, som hindrar Er heller från att bli en vän till Yema: när Ni går hem i dag skall Ni köpa med Er en Yematvål, som — förpackad i fabrikkens prydliga originalkartong — finnes till salu överallt till ett pris av 1 kr. pr styck. Yematvålen har alla de egenskaper, Ni fordrar av en tvål, som skall vara Er vän: den är idealisk som toalettvål, dryg, angenäm och väldoftande, varjämte den gör samma tjänst, som en verkligt god hudcreme: den bevarar hud och hy, och skänker den friskhet och lenhet. I parti från

A.-B. A. P. Sjöbergs Fabriker
Malmö
Nederlag i Stockholm och Hälsingborg

Yema

Varje ask innehåller skönhet.

KULLGRENS GRAVVÅRDAR

Förnämsta granit sorter
Utsökta modeller
Förstklassigt arbete
Billiga priser

Granitaktiebolaget
C. A. KULLGRENS ENKA
Uddevalla

LÄDER-ARMBAND

Märke: "MIDGET"
(Patent o. lagl. reg. varumärke)

KR. 2 KR.

Världens mest praktiska läderarmband

Klockan sitter absolut stadigt och kan icke glida av armen

Syddas remmar av bästa engelska kvalitet. Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.

Engros:
SVERIGES URMAKARE A.-B.
STOCKHOLM

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspännare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik,
Borås. Rikstelefon 1028.
Exp. till landsorten mot postförskott.

D:r Strahl's Salva

i bruk sedan 1851 är ett överträffat medel för läkande av alla slags sår såsom brännsår, liggisår (även hos barn), benskador, äderbrock, öppna sår, hudutslag, blåmmor, hudkläda, hämorojds- smärtor etc.

Tillhandahålles av apoteken.

Huvuddepôt: Elefantens Droghandel, Stockholm.

drar cirkulationen och hårväxten och fördröjer hårets avfärgning. Ofta kan för torrt hår vara orsak till dess avfallande och avfärgning. Då kan man vid masagen en å två gånger i veckan använda en blandning av 2 delar sprit och 1 del ricinolja, varav tages litet på fingertopparna. Varje afton måste håret borstas fritt från damm, som samlats under dagens lopp och kammats omsorgsfullt. Och så tillkomma de regelbundna tvättningarna, som kunna göras oftare än en gång i månaden, så länge håret faller, samt noggrann vård av hela kroppen. Ni bör undvika att krusa håret med varma hårtänger, vilket sliter det och torkar ut det. — Använd ej för täta huvudbonader. Att dieten bör vara sund och närande säger sig självt. Enligt en tysk läkares utsago är dagligt förtärande av havregrynsgröt särskilt nyttigt för håret, emedan havre innehåller just de ämnen, som ge håret växtkraft.

N:r 44. Vore så tacksam att få ett råd hur förhindra håravfall. Det har hållit på nu en längre tid. Finns det kanske någon tvättningsmetod eller något hårmedel?
21-åring.

Se sv. på fr. 7 i n:r 6 och sv. på föregående fråga. Här rec. på stimulerande härtinktur: 15 gr. ammoniak, 2,5 dcl. ren sprit, 7 gr. svavelblomma, 15 gr. kantaridinktur, 60 gr. glycerin, 7 gr. fosforsyrad kalk, 15 gr. kinabarkinktur. — Låt tillaga rec. å apotek och gnid in i hårbotten ett par gånger i veckan.

N:r 45. Snälla Fru Skönhetsdoktor, giv en upplysning. Kunna en del kammar vara skadliga för håret? Som mitt hår började falla av på vårsidan, lät jag champonera det hos hårfri-sörska. Detta brukar hämma håravfallet för en tid. Men hur förvånad blev jag icke då tvärtom håret föll av ännu mera. Samtidigt begagnade jag en ny kam. Då detta pågått en vecka, tog jag åter till min gamla, uttjänta kam och tyckte håravfallet minskade något. — Kan det vara något giftigt eller skadligt hos kammen? Och i så fall, vad slags kam skall man använda? Kammen är brun, och det står på den: "Excellior" Hannover. Gummiwerke. — Vore mycket tacksam för ett råd.

Ingeborg.

Det var väl blott en tillfällighet att ni tyckte håret föll av mera medan ni begagnade den nya kammen — fast man kan ju aldrig veta. Bäst är att använda en horn- eller benkam. Celluloidkammar duga också, fast de äro ohållbara. Är håret tjockt får ej kammen vara för tät. — För att minska håravfallet bör ni själv sköta ert hår, som beskrives i sv. på fr. 6 i n:r 7. Se även sv. på fr. 43.

N:r 46. Vilka gymnastiska rörelser bör man begagna sig av för att få små bröst? Hjälper massage? Hur få en kort tjock hals vackrare? Var god hänvisa ej till föregående nummer, då jag ej har tillgång till dylika. Tacksam för svar är
Connie.

En serie väl valda gymnastiska rörelser, som träget utföras varje dag, gör kroppen smidigare och fettett mera jämnt fördelat. Massage bör ni ej använda på bröstet men väl på nacken om den är tjock. Ni börjar med en roterande massage från nacken och framåt öronen, sedan strykningar med högra handen på vänstra sidan och med vänstra handen på högra sidan om halsen, varefter ni rullar huvudet 8 å 10 varv åt vardera hållet. Efter en tid blir halsen smidigare, men rörelserna få därför ej upphöra. Det viktigaste för att reducera fettett är dock att iakttaga hygieniska lagar och föra ett sunt levnadssätt. Aldrig njuta av sötsaker och alltför god mat, aldrig

äta mellanmål och ej dricka vid måltiderna. Ett glas hett vatten på fastande mage är att rekommendera. — Underlåt aldrig att göra en ordentlig promenad varje dag och åk cykel, som visserligen utvecklar bröstkorgen men tillika borttager överflödigt fett. Bada ofta och om sommaren simbad. Se vidare sv. på fr. 6 i n:r 6.

N:r 47. Finns något säkert medel att borttaga misspyrdande hårväxt på haka och överläpp? Har sett samma fråga, varpå svaret hänvisats till nummer 6, men som jag började köpa lösnummer från n:r 7, har jag ej sett något svar. Vore mycket tacksam för ett medel.
Flitig lösnummerköpare.

Här ett medel: 3½ gr. osläckt kalk, 7 gr. kolsyrat natron, 28 gr. skirat svinister röras väl till en jämn och smidig salva, som för-

varas i burk. Litet av salvan bredes ut över de hårbevuxna stäl-lena, får sitta på i 8 å 10 min. mot öronen upprepade gånger; och avskrapas med en slö frukt-kniv, då håren följa med. Behandlingen upprepas vid behov.
N:r 48. 1) Snälla Fru Skönhetsdoktor, råd mig. 1) Är 28 år gammal och tycker mig redan få s. k. "gummehaka", spetsig med slapp hakpås. Bör jag använda massage eller förvärrar jag därigenom det onda? — 2) Har alltför riklig hårväxt på ben och armar. Skulle vilja bleka håren, så att de synas mindre. Kan jag använda vätesperoxid? Och i så fall, kan jag använda 3% lösning (sådan man vanligen får på apotek) outspädd utan att skada huden?
Idunprenumerant.

1) Badda varje afton hakan med hett vatten och massera efter torkningen på följande sätt:

Sätt flatsidorna av händerna under hakan och stryk kraftigt upp mot öronen upprepade gånger; stryk sedan med ena handen från hakspetsen nedåt halsen flera gånger. Ihärdighet hjälper. — 2) Vill ni bleka håren får ni ta minst 10% vätesperoxid, då bäst i form av salva såsom i sv. på fr. 50. Ni kan ta bort håren med det medlet, som står i sv. på fr. 47.
N:r 49. Finns det något medel att borttaga generande hårväxt utan att skada huden? Bör jag vända mig till läkare och vilken läkare, eller vart i Göteborg bör jag vända mig för att bli av med detta obehag, som jag lider ofta? Blir en sådan behandling dyrbar och skall den upprepas ofta? Innerligt tacksam för ett gott råd.
Bedrövad.

Ett medel att själv ta bort generande hårväxt står i sv. på fr.

47. Elektrolytisk behandling är mest effektiv, och bör ni därvid vända er till en hudläkare. Behandlingen är antagligen ej dyrare än att den lönar sig, isynnerhet som den ej behöver upprepas annat än högst sällan, på smliga aldrig.
N:r 50. Goda Skönhetsdoktor, ge en stackare ett råd, men snart. Jag är ett par och trettio år och börjar få skäggväxt på överläppen. Kan man inte göra något för att hämma den? Jag har dessutom bruna fläckar på samma ställe, så att hårväxten där syns desto tydligare. Kan det vara av någon verkan att badda på överläppens fläckar och mustascher med 3% vätesperoxid? Kanske huden torkas ut, så att stora porer bli följderna? Hav tålmod, snälla Skönhetsdoktor, och hjälp!
(Forts. sid. 649.)

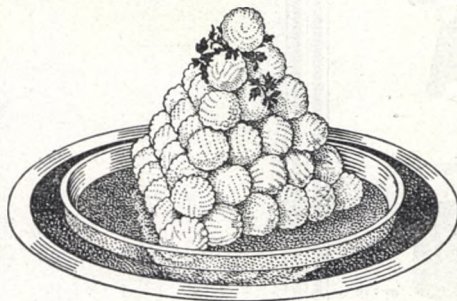

Mustads sommarmargarin

Fast och hållbart.

Finnes nu hos Eder handlande.

Étt margarin, fast och hållbart även under sommaren, erhåller Ni genom att köpa Mustads. Mustads sommarkvalitéer förena i sig alla ett gott och förstklassigt margarins förnämsta egenskaper med förmågan, att även under sommaren bibehålla sin friska, fasta konsistens och delikata smak. — Namn och förpackningar oförändrade. Köp Mustads högsta märken: "Solo-Grädd" och "Bästa-Växt".

MUSTADS sommarkvalitéer

— de bästa

under varma somrardagar

Krantz

GÖTA KANAL

SVERIGES VACKRASTE TURISTLED

Lämplig tur till och från Jubileumsutställningen i Göteborg
 I klass passagerareångare
 Utmärkt restauration

Begär turlista och prospekt
ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET GÖTA KANAL
 GÖTEBORG - STOCKHOLM

SKÖNHET
 är makt

Oersättlig i den rationella hudvårdens tjänst är
FLORODOL-TVÅLEN
 Den icke blott renar huden utan bibehåller
 även densamma sammetslen, smidig och vacker.

Snälla Lisa, vad är det för tvätterskor vi haft denna gång? Jag tycker tvätten är så ovanligt vit

Ack, hennes Nåd, jag har själv tvättat den med tvättämnet med BENSIN

Kom får du smaka

på denna härliga vetebulle, nyss kommen ur ugnen. Det är alldeles underbart, vilken arom det blir på brödet och hur lätt och vackert det blir av TRELLEBORGS KOH-I-NOOR. Mjölets kvalité beror dels på råvaran, dels på förmalningen. Ur samma råvara utvinnes vid förmalningen successivt mjöl av något varierande kvalité. TRELLEBORGS KOH-I-NOOR är den finaste kvalitéen ur den äldste och mest omsorgsfullt valda råvara. Intet bröd kan därför jämföras med det, som bakas av

TRELLEBORGS KOH-I-NOOR

Säljes i 10 kg. handdukspåsar samt i förpackningar om 5, 50 och 100 kg.
 TRELLEBORGS ÅNGQVARNNS AKTIEBOLAG

Billig och god potatis

finnes för närvarande ej. Ersätt den med stuvade svenska makaroner som utgöra en god och i förhållande till sitt näringsvärde billig föda. Av makaroner tillredas även utan stort besvär många andra mycket välsmakande anrättningar, men se till att Ni får svenska makaroner.

(Forts. fr. sid. 647.)

mig med råd. Hänvisa ej till föregående nr, då jag är lösningsköpare.

"På förhand tacksam."

För att bleka de bruna fläckarna skall ni använda följande salva: 20 gr. lanolin, 20 gr. vaselin och 10 gr. 12% vätesuperoxid. Ni smälter fettämnen i en burk stående i hett vatten, rör noga och tillsätter vid svalnandet vätesuperoxiden så småningom. Rör därefter hela tiden tills salvan stelnar och blir smidig. Salvan anbringas på de bruna fläckarna, då både dessa och håren blekas. Behandlingen sker bäst om kvällarna efter tvättningen; renad vadd kan läggas över. Efter några dagar göres uppehåll i behandlingen, så att huden ej irriteras. Skulle detta ändå inträffa påstrykes zinksalva. — Hur håren borttagas ser ni av sv. på fr. 47.

N:r 51. Undertecknad, flerårig prenumerant, vore tacksam få följande fråga införd i "Skönhetspalten". Som jag hade tänkt skaffa en ansiktsmask av gummi från Paris, vilken lär kunna utplåna rynkor, ville jag först höra om ni känner något mera tillförlitligt medel eller vet vilket resultat användandet av en dylik mask lämnar. Jag är bara 26 år men ser 10 år äldre ut på grund av mina skarpa rynkor, i synnerhet under ögonen. Massage hjälper ej på kroppen. Tacksam för noggranna upplysningar hur man skall bete sig för att slippa se gammal och trött ut i förtid är En, som icke vill vara passé.

När ni bara är 26 år kunna rynkorna kring ögonen ännu ej vara så inbitna, att de ej gå bort av sig själva genom ett förståndigt och sunt levnadssätt. En ansiktsmask av gummi är ur hygienisk synpunkt mycket olämplig. — Om ni har för vana att lägga er sent om kvällarna, så ändra den vanan till fördel för ert utseende och gå tidigare till sängs utan att ligga och läsa, vilket i hög grad skadar ögonen och utseendet i allmänhet. Stig sedan tidigt upp och ta en 10 minuters morgongymnastik, innan ni får på kläderna. Ni väljer några lämpliga rörelser, avsedda för de olika kroppsdelarna. Under gymnastiken andas ni djupt och står i närheten av ett öppet fönster. Är ni bara ihärdig, märker ni snart ett obekvärligt välbefinnande och förbättrat utseende, och all trötthet försvinner, isynnerhet om ni annars sköter er förståndigt med sund och närande diet och lagom motion ute i det fria. — Naturligtvis kan ni massera kring ögonen, men det måste ske med en lätt vibrerande strykning utåt, så att ögonen ej bli utsatta för något tryck. — *Recept mot rynkor i förtid:* 38 gr. alun, 42 gr. tjock mandelmjolk, 165 gr. rosenvatten. Upplös alun i rosenvattnet, häll sedan i mandelmjölken så småningom under jämn omrörning. Ansiktet tvättas härmed 1 à 2 gånger i veckan. — *Rec. på mandelmjolk för toalettbruk:* Sötmandlar skällas och skalas, stöts i mortel och tillsätts med destillerat vatten eller rosenvatten, 1¼ del. till 15 mandlar. En sockerbit ilägges för att hindra oljan att skilja sig från vattnet. Vispa grundligt med en liten stälvisp. Silas genom yllelapp och hälls på flaska.

N:r 52. Bästa Fru Skönhetsdoktor, giv mig råd i följande: För 1½ år sedan fick jag en förfärlig solbränna i ansiktet genom

att ligga direkt i solen. Blev alldeles röd på kinderna och kring ögonen, där ej de blå glasögonen skyddade; fick bruna fläckar på näsa och överläpp. Dessutom har jag sedan dess ej tålt vid att tvätta mig med tvål och vatten eller kunnat sola mig det minsta, utan att det svider i huden. Erhöll av en läkare råd att tvätta mig med olivolja, av en annan råd att använda lavendeltinktur förutom alla crëmer, som ordinerats, allt utan att göra någon som helst nytta. — För några månader sedan kom jag själv på idén att försöka det mycket omannonserade Milidin såsom varande bra mot solbränna. Efter en veckas behandling drogs huden ihop som om jag smort mig med colodium eller dylikt, och jag blev förfärligt rynkig. Ömsade så hud, och den allra värsta solbrännan på kinderna blev en smula bättre, men ack, rynkorna under ögonen gingo ej bort, och jag har före behandlingen ej haft en enda rynka. Hur göra med den saken? Massera kanske, och med vad? Hur kunna tåla vatten, och hur bli av med de bruna fläckarna? Obeskrivligt tacksam för råd.

Hur de bruna fläckarna blekas fort ser ni i sv. på fr. 50. Bäst dock att vänta därmed, tills huden blivit mindre ömtålig. Rynkorna gå nog bort så småningom när ansiktshuden blir bättre. Och eftersom ni ej tål att tvätta er med tvål, så använd mandelkli i ljumt vatten i stället. Något av kliet hälls i handen och jämnas ut med litet vatten. Ni kan även använda mandelmjolk emellanåt, som är ytterst välgörande för huden. Se receptet därpå i sv. på föregående fråga. Ni anbringa den med en bomullstott i ansiktet efter tvättningen på aftonen och masserar efteråt. På morgonen pudrar ni ansiktet lätt innan ni går ut i solen, därigenom undviker ni svedan av solljus.

Fru Skönhetsdoktor.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Till "Enkel kvinna på landet"! Ni har begärt att få fullständiga texten till en sång där en vers lydde sålunda: "får tiggarn utav nådig frun en korv ur skafferi, han önskade ett kilo smör att steka den ut."

I dessa tider, då allt fler och fler få blicken öppen för det svåra missförhållandet i samhällslivet att några få människor äga mer av denna världens goda än de kunna ha användning för, under det många andra ha alldeles för litet, d. v. s. några ha både "korven och smöret" för att citera edra ord och andra ingendera delen, i dessa tider då kvinnor draga ut till främmande

NÖJEN I STOCKHOLM

Folk-Teatern.

Varje afton kl. 8 e. m.
KARL GERHARD-REVVN
"Folkan förstås".

Det viktigaste, när man reser är inte att man reser utan att man har med sig allt det, som behövs till resans behag. Allt på fört och framt Våning skokrämm. Caroline Falkendjerna.

VIKING SKOKRÄM

Medisan-liniment

omsorgsfullt utexperimenterat, överträffar de flesta såväl in- som utländska medel mot reumatisk värk, ledstivhet, ryggsjukt, ichias m. m. Linimentet resorberas lätt av huden, varigenom långvarig ingnidning blir onödig. Bruksanvisning följer. Fås å alla apotek. Tillverkas å APOTEKET LEJONET, Malmö.

Döva höra

Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON**, som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter örats olika hörsel förmåga. Förordad av öronspecialister. Ombärlig för lönghörda i kyrka och teater. För efterapningar varnas.

Öronmassageapparaten MASSACON botar susning för öronen. ACOUSTICON är den enda elektr. hörapparat som är patenterad, o. lämnas 5 års skriftlig garanti. ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i St. Louis o. den engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:t Änkedrottningen av England o. Prins Carl av Sverige. Begär katalog och intyg. Ensambförs. för Sverige: MALMÖ BANDAGE ETABLISSEMENT, Per Vejlersgatan 9, Malmö. Telefon 4975.

GRANSHOLMS

FINPAPPERSBRUK
ANLAGT 1808 - GEMLA - ANLAGT 1808
Specialbruk för finare pappersorter

LEVERANTÖR AV IDUNS PAPPER

OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:

R. W. STARE

R. T. 4044 59 KUNGS GATAN 59 NORR 19230

Värdefull och intressant nyhet

ILLUSTRERAD ÖVNINGSBOK

för småbarnens skrivundervisning i hemmet och småbarnsskolorna av PER BORGH

Med dessa båda illustrerade häften tillföres vår småbarnsundervisning en nyhet, som är värd allt beaktande och som vi äro övertygade om skall tillvinna sig såväl lärarnas och föräldrarnas som barnens stora intresse och göra undervisningstimmarna i skrivning och modersmål till nyttiga glädjestunder.

Pris: häft. I 25 öre, häft. II 35 öre.

Båda som prov mot 60 öre i frimärken.

GRANSHOLMS AKTIEBOLAG, GEMLA.

Hoffmann's Pianino

Kungl. Hovlev.

Malmkillnadsgatan 25 B, Stockholm.

CARL MÖLLER
Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor

Franska hvita Strandskor

Lätta o. måst behagliga i sommarvärmen. Sulor af Cromgruvat läder. Lika passform för Herre och Dam. Levereras mot postförskott + porto till följande priser pr. par.

34-36 Kr. 3,75
37-39 " 4,25
40-42 " 4,75

SVENSKA VARUIMPORTEN
MALMÖ

FRAGA OCH SVAR

Fråga: Var kan man köpa 180 cm. bred tyll (slät), lämplig till sängöverkast? Jag tänker nämligen brodera något vackert mönster därå, samt infälla spetsar jämte volanger. Ställer det sig billigare att köpa färdiga sängöverkast i tyll? Var kan sådana billigast erhållas. Madame X.

Svar: Ni kan erhålla 180 cm. slät tyll i olika grovlekar fördelaktigast från Aktiebolaget Sturemagasinet, 15 Stureplan, Stockholm. Billigast ställer sig att köpa sängöverkast i trädkval. Från nämnda firma kan Ni erhålla sådana från 7.— kr. pr st. Men vill Ni ha något extra vackert, kan Ni också därifrån erhålla eleganta sängöverkast i broderad tyll från 25.— kr. pr st. Sängöverkast finnas för såväl en som två sängar samt med eller utan volang. Priset på 180 cm. slät tyll rör sig omkring 4.50 pr m. Tillskriv nämnda firma får Ni de bästa upplysningar och råd. (Annons.) A. J.

Marie — det läckraste
Ni kan få till kaffet.

För alla dagens olika måltider, för smörgåsbordet och desserten, för morgonchokladen, kaffet och eftermiddagsteet, till allt finnes en eller flera särskilt utvalda sorter av Örebro Kex, alla lika utsökta och välsmakande. Välj bland de många en sort! Och denna enda skall, genom det överlägsna sätt på vilket den uppfyller Edra anspråk på fin och läcker arom, fresta Eder att köpa alla våra andra tillverkningar.

ÖREBRO-KEX

Len

Tillbringa Edra ferier å

GOTLAND

Besök VISBY. Nordens märkligaste medeltidsstad. Lämpligt mål för skolresor.

Uppllysningar genom

TURISTBYRÅN, VISBY

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.
Storkyrkobrinken 11 - Stockholm

Gammal, ypperlig huskur mot grått hår är

ÄKTA VALNÖTSDEKOKT

VÄLGÖRANDE — EFFEKTIV — OSKADLIG.

Pris pr flaska 3: 50 + emballage och porto.

Tillv. av leg. apotekaren Fru S. Hellström, Ramnäs.

hungerland och riskera livet, för att lindra nöden, så är det både förvånansvärt och ömkligt att ni ber om fortsättning på den tarvliga "sång" ni talar om, förmodligen för att sjunga så nått vid kafferep och dylikt. Sängen om tiggaren som aldrig är — nöjd!

Kära medmänniska, låt oss söka bättre använda vårt korta jordeliv än att sjunga visor om och göra narr av nöden! Låt oss ta' itu med orsakerna till den istället. Och har ni begåvats med sångröst så välj mera hjärtevärmande och upplyftande reper-toir, "sjung en annan visa!" ber er

Majken Mörk.

Svar till Ruth. Den citerade strofen är den femte och sista i Ola Hanssons "Ett öppet ord".

Margit.

FRÅGOR.

En ung, elementarbildad flicka önskar för att ha möjlighet att vinna inträde vid gymnastiskt institut genomgå en sjukvårdskurs på 4—6 månader. Kan någon av Iduns läsare ge anvisning på ett lasarett i södra eller mellersta Sverige, där hon har utsikt att bli antagen som elev under den närmaste framtiden och där hon verkligen under god ledning får ägna sig åt den egentliga sjukvården och icke riskera att bli överansträngd av grovgöromål? Idunpren.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Vore så tacksam få veta om operation utan olägenhet för gången kan företagas emot förstörd stortåled, hur lång tid det möjligen tar och till vem man bäst vänder sig till. Har ett helt år använt dr Scholls olika preparater, men utan märkbar nytta, antagligen är fotknölen för gammal. Prenumerant.

Svar: För ett så långvarigt ont finns ej annat att rekommendera än att uppsöka någon av huvudstadens framstående ortoped, exempelvis överläkaren dr Waldenström eller professor Haglund.

Fråga: Kan stamning bortarbetas på minderårig gosse och på vad sätt. Även modern stammar. H. S.

Svar: I detta fall är bäst att vända sig till dr. Alfhild Tamm, Stockholm.

Fråga: Har fosterbarn, ej adopterat, någon arvsrätt efter fosterföräldrar eller fostersyskon? 1894.

Svar: Nej.

Fråga: Vore tacksam att få svar på följande fråga: Ville den svenska som besökt undergöraren Coué godhetsfullt upplysa mig om sättet doktorn använde för sjukdomars botande t. ex. vilka ord som patienterna skulle använda då det ju huvudsakligen är genom suggestion som sjuklingarna bli bra.

Nyfiken prenumerant som vill försöka medlet på sig själv.

Svar: I svensk översättning har den allmänna formeln fått denna lydelse: "Varje dag och i varje hänseende mår jag allt bättre och bättre"

Fråga: Tacksam få adresser på broderiaffärer i Stockholm, vilka bruka lämna ut hemarbete. Brodös.

Svar: Systrarna Hultgren, Birgerjarlgatan 13, och Bertha Wahlman, Hantverkaregatan 8, bruka lämna ut hemarbete. Nu på sommaren finnes dock intet; bäst höra efter frammet hösten.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

En som måste laga mycket. Vänd Er till firman direkt, de upprepade frågorna komme att verka annons.

Rybergs Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

Medicinskt Hårvatten

Hindrar hårfall. Stimulerar hårrötterna samt har förmågan att fullständigt desinficera hårbotten, varför det vid fortsatt användning helt utrotar mjällbildning. Pris 4: 50 pr flaska.

Sändes pr postförskott + porto över hela landet.

MIA LILJEFORS
Exam. massör.

Klinik för medicinsk hårbehandling, huvudmassage och ansiktsbehandling.
Karl Gustafsgatan 16, Göteborg.
Telef. 15420.

Yppersta vetemjöl:

KALMAR VAPEN

KALMAR ÅNGVARN
K.-B.

SHINOLA
SKOCREME

CARL LARSSON:

PRAKTVERKET

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 FÄRGTRYCKSPANSCHER

Inbunden med av konstnären komponerad pärm. Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid i postanvisning

IDUNS EXPEDITION, STOCKHOLM

Yardley's

Äkta

Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlänar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den.

Säljas i alla välsorterade affärer inom branchen.

Pris Kr. 1: 50.

YARDLEY & CO., LTD., LONDON W. 1

Under
**JUNI, JULI
och AUGUSTI**
hålles
IDUNS EXPEDITION
öppen
9-4, lördagar 9-3

LEDIGA PLATSER

**En enkel, allvarlig
och ordentlig flicka,**

gärna lantbrukardotter, som är villig och duglig att jämte husmodern sköta alla i en mindre tjänstemannafamilj å landet förekommande göromål, erhåller plats den 15 juli detta år. Ansökningar med betyg och referenser torde insändas till "Tjänstemannafamilj", Iduns exp. f. v. b.

En duktig

16-18 års flicka eller äldre, som vill hjälpa till med städning, matlagning o. alla förekommande göromål i ett hem, där hushållskunnig flicka finnes, får plats genast. Svar med löneanspråk och foto till "Landsflicka", Iduns exp.

Präktig flicka,

som är kunnig i enkel matlagning, bakning, och helst även konservering, och som vill utträtta alla göromål i hemmet, där även yngre flicka finnes som hjälp, kan få plats nu genast i prästgård på landet. Tre barn, flickor 2-8 år. Svar med löneanspråk, betyg och foto till "Glad och duktig" Iduns exp. f. v. b.

En präktig, ordentlig flicka

erhåller plats i ett litet enkelt Sthlms-hem att ensam sköta hushållet. Den sökande bör vara sykkunnig samt mycket ordentlig vid utförandet av sina sysslor. Svar med alla upplysningar jämte lönepret. torde sändas till "God hjälp" Iduns exp. f. v. b.

Jungfru

med sinne för ordning och sparsamhet samt något kunnig i enklare matlagning och bakning, erhåller genast god plats i liten familj. Alla nut. bekv. finnes. Svar "Präktig hjälp", Iduns exp.

2 präktiga

hurt. bild. hushålls- o. sykkunniga flickor få plats i 2 barnlösa fam. (svenska fruar) 1 sept. Lön, ej fri resa. Svar till "Ensamhjälp", Pastor Bjurström, 9 rue Guyot, Paris.

Ung flicka

erhåller plats i liten familj att ensam sköta hushållet. Den sökande skall hava intresse för ett hems skötsel då husmodern är borta å tjänstgöring hela dagarna samt vara sykkunnig och hava handlag med barn, då en fyra års dotter finnes. Svar med lönepr., rek. och övriga upplysningar till "Ej eget rum", Iduns exp. f. v. b.

**Föreståndarinne-
och
Sköterskeplatsen**

vid Skönberga nya ålderdomshem inom Östergötlands län kungöres härmed till ansökan ledig. Företräde har den, som genomgått Svenska Fattigvårdsförbundets kurs. Löneformänar: 900 kr. årlig lön med ålderstillägg efter tre, sex och nio år, fri bostad, tvätt, vivre m. m. Ansökningar, ställda till Fattigvårdsstyrelsens ordförande i Skönberga, adress Söderköping, skola vara ingivna före den 10 instundande Juli. Platsen tillträdes den 1 nästinstundande Septem-ber. Fullerstad, Söderköping den 20 Juni 1923. **KARL STRÖMBERG.** Fattigvårdsstyrelsens ordförande.

Seminarielärarnas förberedande kurs i Skara

för inträdesökande till folkskollärarinneseminariet. Kursen startades 1922 av lärare vid seminariet på därom i samhället framställd begäran med avsikt att ge eleverna personlig och medryckande undervisning samt verklig allmän- bildning. I alla prövningsämnen, jämväl sång, välskrivning, teckning och slöjd meddelas undervisning i erforderlig grad. Eleverna erhålla fri läkar- vård och fria bad. Utförligt prospekt på begäran. Høstterminen pågår 17 sept.-16 dec. Till uppmuntran utdelas varje månad 3 premier å 20, 10 och 5 kr. Lärarinnebanan är en av de bästa levnadsbanor, en flicka kan välja, men enda sättet att komma in vid ett seminarium är noggrann och omsorgs- full förberedelse. Tillskriv därför i god tid Gunnar Herbert, teol. och fil. kand., seminarielärare, Skara, f. v. b.

Hushållerska

fullt kompetent att självständigt sköta ett hem jämte två barn 7 och 9 år får anställning d. 15 juli mot insändande av rekommendation och foto, som åter- sändes. Svar till "Ankeman", Iduns exp. f. v. b.

PLATSSÖKANDE

Elementarbildad flicka

önskar undervisa ett par barn, gärna matematik. Svar till "18 år", Iduns exp. f. v. b.

Elementarbildad flicka,

som genomgått 8:de klass, önskar till høstterminen plats i fam. att undervisa barn i vanliga skolämnen samt musik. Ref. uppgives. Svar till "Familjemed- lem E. A.", Iduns exp. f. v. b.

Flicka,

som genomgått 8-klassigt läroverk och Husmoderskurs i Fackskolan i Uppsala, önskar plats i hushållet i gott hem på landet där jungfru finnes. Lön önskas- värd. Svar till "Villig I. F.", Iduns exp. f. v. b.

INACKORDERINGAR

Inackordering

erbjudes 1 sept. i bildat hem i Gbg för gosse el. flicka i 10-15 årsåldern. Hjälp till läxläsning någon timma om dagen samt även ev. privatläsn. kan erh., och om så önskas tvätt och lagning. Svar till "God tillsyn", H.-T.-Centralen Göte- borg.

DIVERSE

Några unga, bildade flickor

emottagas i off.-fam. på egend. nära Sthlm för utbildning i hemmets arbe- te såsom matlagn., enkl. o. fin. bakn., konserv. o. slakt und. erf. husmors ledn. samt kläd-, linnesöm o. vävn. f. dugl. lär. Glatt hemliv, trevl. gåstr., god omvårdn. Kurs, dels fr. 3 sept.-20 dec. samt årsk. omfattande 2 term. fr. 3 sept.-20 maj m. 1 mån. jullo. Närmare upplysn. mot porto genom Majorskan E. Carlquist, Järna.

Docteur et Réville madame Réville,

59 rue Gambetta, Dieppe (France), receivent jeunes gens et familles dans leur maison très bien située. Leçons de français. Prix modérés.

**Hus-
moders-
kurs**

3 el. 5 mån. kurs börjar 20 juli. Full- ständig husmodersutbildning. Enkl. o. finare matlagning. Bakning. Konserve- ring. Linne- och klädsöm. Handarbete och vävnad. Hälso- o. barnavård. Hus- hållsbokföring. Statsunderstöd till obe- medlade elever. Begär prospekt från Praktiska Skolan. Kristinehamn. Tel. 115.

Å större egendom

1 tim. fr. Gtbg. är öppnat ett litet 1:sta kl. hemtr. pensionat, naturskönt beläget vid sjön Aspen. Adr. och tel. Fru Malm, Lerum 16 B.

Damer!

Vi söka å alla platser damer med stor bekantskapskrets, villiga att mot god prov. upptaga order å våra äkta Tenerife-dukar direkt hos privatpersoner. Egna ateljer å Tenerife, priser- na därför utan konkurrens. Begär illu- strerad prislista och villkor från **TENERIFE-COMPANET,** Carl Gustafsgatan 11, Göteborg.

**Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
Pedagogisk Gymnastik**

medför enligt kungl. Maj:ts medgivan- de samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet. Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Ar- vedson, adr. Odengatan 1. Stockholm.

D:r A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 60, Stockholm
Behandling av
reumatiska åkommor.

Ingenieur-Akademie

(Städt. Polytechn.)
Wismar (Ostsee). Programm sofort.

**I sjukgymnastik,
massage,**

LJUSBEHANDLING, ELEKTRICI-
TET och övr. fysik. behandl. börj. ny
kurs 15 sept. Största och bäst inr. in-
stitut. Grundlig utbildning. Begr. elev-
antal. Billig inack. Platsansk. För-
frågn. besv. omg. **MALMÖ ZANDER-INSTITUT.**

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga
elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 15 sept.
Prosp. Major J. G. Thulin, Lund.

Röd näsa

samt hetta och bränna behandlas
med "NINOS". Pris 3:50 + porto.

Ebba Beckmans Hygieniska salong
Grevtureg. 3, 1 tr. Stockholm 1.

För den nyfödde.

Mödrar med stora fordringar på väl-
sydd utstyrel, erbjudes komplett så-
dan till kr. 15:— samt kr. 12:— och
kr. 8:— Mönster medf. på begäran.
Obs! 12-årig verksamhet. Fru E.
Caspersson, Örebro 1.

Kardborrevatten osvikligt medel mot hår-
avfall. På 1 å 2 mån. över-
raskande resultat. 2,50 pr fl. + porto.
2 fl. fraktfritt. H. Engelbrekts-
son, Gullbrandstorp.

Meddelande

Symaskiner av diverse märken reparas
och justeras. Utmärkta rekomen-
dationsskrivelser finnas.
Stockholms Maskinjusteringsbyrå,
Stockholm. Telefon Norr 153 07.

Alla damer

kunna hava smala ben
och vrister genom att
bära kautschukbandet
Radio-actif 2 timmar
varje morgon.
A.-B. Franska
Parfymmagasinet
Drottninggatan 21
5 Hamngatan 5
Stockholm.

**KNEIPP-BYN
vid Visby.**

Specialkurort för nervsjuka.
Under tiden 1 juli-15 sept.
mottagas sjuka för speciell hyp-
notisk suggestion av överlä-
karen D:r Kallenberg. Obs.
även i juli. Prospekt från
Kneipp-kontoret adr. Visby.
P. S. Rum med pension i
fullst. och förstkl. restaurant
från kr. 7 per dag.

Stockholms Högre Handelsskolan Björstedtska Handelsinstitutet.
Mästersamuelsg. 19 B. Stockholm. R. 8115. Begär prospekt
34 året. 2-1. 1/2- o. 1/4-årskurser. A. Gymn. för realskoleelever.
Høstterm. Bank- och Kon- B. Studentfackkurs. C. Avd. f. intr. fr. flick- o. folksk. Bokh.,
21 aug. Doch Ktors- Kser- räkn.- skr. o. spr. m. m. Anmäl. Platsförmedl. Styrelsen.

TECHNIKUM ILMENAU i THÜR.

Ingeniörsakademi för elektroteknik och maskinbyggnadskonst.
Prosp. gratis.

Teleborgs Hølpension f. flickor (f. d. Aringsberg)

Språk- och Hushållsskola å Teleborgs slott.
Hølpension för flickor, høgt beläget i skog vid sjö, 3 km. från Växjö. Modern
inredning, komfort, värmeledning. Undervisning enligt flickskolans kurser i alla
skolämnen t. o. m. 8:de klassen samt i musik. Särskild kurs för unga flickor,
vilka önska lära hushåll och all slags sömnad samt förkovra sig i språk.
Exam. skolköks- och handarbetslär. Infödda språklär. Prospekt på begäran.
Teleborg, Växjö. Rt. Växjö 199. ELSA KJELLANDER — EL KIRSH.

Praktiska Hushållsskolan i Lund.

Yrkes- och Husmoderskurser taga ånyo sin början, den förra den 6 aug.,
den senare den 1 sept. Praktisk och teoretisk undervisning under ledning
av ex. skolkökslärarinnor. Matlagning, såväl enklare som finare, konse-
rvering av frukt, grönsaker och kött, syltning, saftning, charkuteriarbeten;
bakning av såväl hushållsbröd som finare bröd och konditorivaror. Ren-
gøring, tvätt och strykning. Obs. Nedsatta avgifter.
Prospekt och upplysningar lämnas mot dubbelt porto av skolans före-
ståndarinna, Frøken Nanny Lundström.

Herrsätra Skola

8-kl. flickskola, hølpension, förlagd till Carlberga villaegendom, Sødertälje.
ANNA SUNDIN, Tel. Sødertälje 532.
Avgångsbetyg från skolan medför s. k. normalskolekompetens.

Örebro Husmodersskola

börjar 18:de arbetsåret, den 22 aug. 1923. Prospekt genom
Fru Alf. Rystedt, Örebro.

Strengnäs Husmodersskola.

Husmoderskurs 1 sept.-15 dec. Grundlig undervisning. Gott hem. Mo-
dern villa med badrum, m. m. Prospekt o. ref. gen. Fru M. Braune, Strängnäs.

**Den förberedande kursen
vid Caroline Wijks Sjuksköterskehøm**

börjar den 15 Augusti. Anmølningar mottagas före Juli månads utgång
av föreståndarinnan. Vasa Kyrkogata 5, Göteborg. Prospekt begäres.

Utmärkta organ

annonsering i landsorten:

- Arvika:** Arvika Nyheter.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eksjö:** Eksjö-Tidningen.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Filipstad:** Filipstads Tidning.
- Gävle:** Gefle-Posten.
- Göteborg:** Göteborgs Dagblad.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiks all:** Hudiksvalls-Tidningen.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Piteå:** Norrbottens Allehanda.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonsblad
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Strängnäs:** Strengnäs Tidning.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Uppsala:** Tidningen Uppsala.
- Visby:** Gotlänningen.
- Västervik:** Västerviks-Tidningen.
- Västerås:** Westmanlands Allehanda.
- Växjö:** Nya Växjöbladet.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Östersund:** Östersunds-Posten.

H

Sommaren är en härlig tid

men också en besvärlig tid för alla husmödrar. Värmen inverkar ju i hög grad ofördelaktigt på alla livsmedel isynnerhet en så ömtålig vara som smör.

Den nya sommarkvaliteten

av **Svea Växt** har smörets arom men behåller sin fasta konsistens i sommarvärmen till och med bättre än natursmör. Övertygga Er själva genom att i dag köpa ett paket

Svea Växt

Ypperlig till bordet
och all matlagning.

Nya Margarin A.-B. Svea
Kalmar

Gyllenhammars

HAYRE-MUST

HÅLLER KROPPEN

UNG

OGH SPÄNSTIG

Ni, som i sommar besöker Stockholm,

bör ej glömma, att den bästa, rikligaste och samtidigt billigaste lunchen intager man i de svala och luftiga matsalarna å restauranterna STADSHUSKÄLLAREN, W 6, PELIKAN, REISEN, ÖSTERMALMSKÄLLAREN, S. H. T. Samtliga dessa restauranter stå under direktion av Stockholms Allmänna Restaurant A.-B.

Stockholms bästa lunchställen

Russinkaka.

"Ett så läckert resultat"

uppnås endast vid användande

av

RUMFORD

— hälsosamma —

Bakpulver

Världsmärke sedan 1857

Försäljes endast i originalförpackningar i olika storlekar. Beskrivning å varje burk.

Har ännu aldrig misslyckats!
Lämnar aldrig bismak!

△